Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 73. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР 31-го БЕРЕЗНЯ 1977 · ЦЕНТІВ 25 CENTS · JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 31, 1977 · No. 73. VOL. LXXXIV.

ЗСА І СССР ПОГОДЖУЮТЬСЯ СТВОРИТИ „ДІЛОВІ ГРУПИ" ДЛЯ РОЗГЛЯДУ ВАЖЛИВИХ ПРОБЛЕМ

БРЕЖНЄВ НЕ БРАВ УЧАСТИ В ДРУГОМУ ДНІ СОВЄТСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ПЕРЕГОВОРІВ У МОСКВІ

Москва. — У вівторок, 29-го березня, генеральний секретар КПСС Леонід Брежнєв не брав участи в другому дні нарад між представниками СССР і делегацією ЗСА, яка прибула сюди під проводом державного секретаря Сайруса Венса, як рівнож совєтська делегація, очолювана міністром закордонних справ Андреєм Громиком, того дня відмовилася обговорювати головну точку нарад: справу підписання нового договору між ЗСА і СССР щодо обмеження стратегічної атомової зброї.

Деякі члени американської делегації старалися пояснити відсутність Брежнєва його слабим здоров'ям, або здогадом, що совєтський ватажок вирішив присвятити той день розгляді американської пропозиції, щоб Москва і Вашінгтон погодилися на фактичне зменшення кількости нуклеарної зброї, а не тільки на затвердження верхньої межі, встановленої у 1974-му році у Владивостоку Л. Брежнєвим і тодішнім президентом Джералдом Фордом. Секретар Венс висловив надію, що не матиме нагоду зустрінутися з Брежнєвим перед закінченням триденних нарад. Однак інші члени американської делегації заявили кореспондентам, що якщо Брежнєв не братиме участи в нарадах також в середу, 30-го березня, то це може означати, що Москва хоче в такий спосіб висловити своє невдоволення з факту, що президент Джіммі Картер публічно виступає в обороні людських прав по цілому світі, включно із Совєтським Союзом, який вважає, що це є „втручанням у внутрішні справи СССР".

Відносно питання нового договору щодо обмеження або і зменшення кількости стратегічної нуклеарної зброї, то хоча американська делегація вислала на вівторкову сесію своїх спеціялістів з тій справі, совєтська сторона відмовилася навіть заторкати це питання. Натомість протягом 5-годинних нарад обговорено ряд інших важливих справ: скликання Женевської конференції для встановлення миру на Близькому Сході, демілітаризація Індійського океану, як теж питання обмеження продажу зброї іншим державам, припинення атомових випробувань, обмеження продажу нуклеарного матеріялу і зброї іншим країнам, зменшення кількости військ НАТО і Варшавського Пакту в Центральній Европі, як також ситуацію у південній частині Африки, зокрема в Родезії. Секретар Венс повідомив кореспондентів, що обидві сторони погодилися створити „студійні групи", які розглядали б згадані справи і які відбували б свої наради у Москві, Вашінгтоні, Женеві чи інших місцевостях, залежно від їхньої спеціялізації. Венс відмовився входити в подробиці відносно тих „студійних груп", заявляючи, що точніші інформації будуть подані в спільному формальному комунікаті, який буде виданий в четвер рано, тобто після закінчення нарад. Державний секретар сказав, що „студійні групи" будуть створені тому, що під час нарад неможливо було обом сторонам полагодити цих справ, а тільки можна було накреслити загальні напрямні.

Підгорний закінчив свої відвідини в Замбії

Люсака, Замбія. — Голова Президії Верховної Ради СССР,„президент" Ніколай Підгорний, закінчив свою візиту в Замбії і розмови з тамошнім президентом Кеннетом Д. Каундою та підписав відповідні договори про господарську і культурну виміну між обома країнами. У спільному комунікаті, який був опублікований коротко перед виїздом Підгорного до Мозамбіку, останньої зупинки совєтської делегації в країнах Африки, говориться, що у висліді розмов прийнято однозгідне рішення про посилену підтримку зброєю й іншими військовими матеріялами воюючих проти режиму білої меншости в Родезії і Південній Африці партизанських частин і політичну підтримку їхньої боротьби на міжнародних форумах. Центральною справою в документі є однак вимога Підгорного і Каунди про беззастережне передання влади в Родезії і Південній Африці в руки чорної більшости та закінчення полученого з расизмом апартаїду в Африці. Документ також виразно відмічує велике зацікавлення Совєтського Союзу справами Африки, що було виразно наголошене у довшій промові Підгорного на бенкеті, влаштованому в його честь президентом Замбії Каундою. Совєтський верховода зокрема підкреслював приязні заміри СССР відносно новопосталих країн Африки, очеркував Совєтський Союз, як природного союзника воюючих за свою самостійність революційних груп і намагався пов'язувати західні демократичні країни з білими режимами в Родезії і Південній Африці. При тому Підгорний постійно наголошував совєтську військову силу, совєтські економічні спроможності, роблячи враження, що СССР є може найбільшою в світі потугою під кожним оглядом. Західні кореспонденти інформують, що помимо запевнень Підгорного і його обіймів з лідерами чорної Африки, страх перед совєтським впливом і совєтським опануванням не покинув африканських країн. Зокрема це відчувалося в Замбії, країні, яка ще минулого року дуже гостро протестувала проти приявности в Анголі кубинських військових частин совєтської зброї і воєнних кораблів у прибережних водах Анголі. При тому Замбія боїться бути опущеною західніми країнами, які від часу ініціятиви колишнього секретаря ЗСА Генрі Кіссінджера нічого не зробили для полагодження справи Родезії і Південної Африки, а Совєтський Союз використовує існуючу порожнечу, щоб заповнити її своїм змістом, — заявляють західньоевропейські дипломати. Політичні спостерігачі думають, що Замбія все одно вхопилася б за галузку миру, якщо така галузка існувала б, бо Каунда свідомий того, що посилена допомога зброєю для партизанських частин означає розширення війни в Африці і кровопроліття. В квітні африканські країни відвідає міністер закордонних справ Великої Британії Дейвід Овен з метою поновити переговори про мирне передання влади в Родезії і Південній Африці в руки чорної більшости.

Єгипет не здобув піддержки для ПВО в Раді Безпеки ОН

Ню Йорк, Об'єднані Нації. — Єгипетська делегація в Раді Безпеки Об'єднаних Націй настирливо домагалася на засіданні Ради у вівторок, 29-го березня ц.р., щоб Палестинська Визвольна Організація, яку очолює Ясір Арафат, брала участь, як самостійна одиниця, у женевській конференції для справ миру і безпеки на Близькому Сході. Засідання Ради Безпеки відбулося на вимогу Єгипту, який надіявся здобути для ПВО піддержку інших країн. Делегація З'єднаних Стейтів Америки не піддержала вимоги Єгипту, який рівнож поставив був на порядок дня справу створення Палестинської держави на землях Палестини. Згідно з опінією деяких дипломатів, єгипетські делегати одержали в останній хвилині зарядження не робити великого тиску і не ставити передумов у категоричній формі, щоб не порушити дипломатичного клімату, який існує тепер між ЗСА і Єгиптом, що може б шкідливе для обох сторін і могло б некорисно відбитись на переговорах єгипетського президента Анвара ель Садата з президентом Джіммі Картером, які мають відбутися наступного тижня у Вашінгтоні. Єгипетський делегат Агмет Есмат Абель Мегуід заявив, що амбасадор ЗСА до ОН Андрю Янг перестерігав його перед некорисними наслідками і радив відкласти справу ПВО на іншу сесію. Він також додав, що дебати про справи Близького Сходу будуть знову відновлені за два тижні, як повернеться до Ню Йорку генеральний секретар ОН Курт Вальдгайм, який перебуває тепер у Відні на переговорах з кипрійськими греками і турками. Андрю Янг, на закінчення сесії Ради Безпеки, апелював до делегатів виявити більшу дипломатичну гнучкість і зрозуміння до проблеми Близького Сходу та до ініціятиви ЗСА для започаткування переговорів в Женеві, які мали б відбутися у другій половині цього року.

Камбоджа не хоче кращих відносин

Пном Пен, Камбоджа. — У вівторок, 29-го березня, стало відомо, що ще в половині березня комуністичний уряд Камбоджі категорично відкинув заклик Вашінгтону, щоб Камбоджа погодилася на відвідини американської делегації, яка тоді теж планувала відвідати сусідні комуністичні країни В'єтнам і Ляос. Один неназваний американський дипломат у Пекіні передав камбоджійській амбасаді заклик Білого Дому щодо відвідин делегації, очолюваної Ленардом Вудкоком, головою профспілки Об'єднаних автомобільних робітників, але міністерство закордонних справ Камбоджі відкинуло це прохання, заявляючи, що „Демократична Кампучія (офіційна назва комуністичної Камбоджі) ніколи не може погодитися на відвідини делегації імперіялістичних ЗСА", додаючи, що народ „демократичної Кампучії насичений націоналізмом і клясовою ненавистю" до Америки, яка, мовляв, під час війни в Індокитаї „пoповняла кримінальні злочини" і далі підтримує камбоджійських контрреволюціонерів, яких у відповіді окреслено як „лакеїв Вашінгтону".

Палата Репрезентантів погодилася на реорганізацію структури уряду

Вашінгтон. — У вівторок, 29-го березня Палата Репрезентантів після затяжної дискусії, 395-ма голосами проти 22-ох проголосувала законопроєкт, який надає президентові Джіммі Картерові повновласті перевести реорганізацію виконавчої частини федерального уряду. Згідно із законопроєктом, Президент міг би ліквідувати, створювати, або об'єднувати різні федеральні агенції, як теж створювати нові департаменти. Сенат ще на початку березня схвалив подібний законопроєкт, а тепер спільна комісія обох Палат Конгресу мусить полагодити розбіжності між цими двома законопроєктами.

Президент Картер ще під час передвиборчої кампанії обіцяв, що перевеле реорганізацію виконавчої частини уряду, щоб зробити її більш ефективною і зменшити видатки. Схвалені Сенатом і Палатою Репрезентантів законопроєкти базовані на пропозиціях Президента.

Роберт Гогін буде новим амбасадором ЗСА до Індії

Вашінгтон. — Речники Білого Дому у вівторок, 29-го березня, повідомили, що президент Джіммі Картер плянує найменувати д-ра Роберта Гогіна, колишнього президента Принстонського університету, на пост амбасадора ЗСА до Індії.

Роберт Гогін

Гогін, який прийшов би на місце Вілліяма Саксбі — це син американських місіонерів в Індії, який народився в містечку Вегурія біля Бомбею. Хоча він не має великої практики в міжнародній політиці, то факт, що Гогін народився і виріс в Індії, а крім того протягом цілого свого життя вдержує близькі зв'язки з видатними індійськими науковцями і політичними діячами, повинен спричинитися до поліпшення відносин між Індією і ЗСА, зокрема тепер, коли та азійська країна знову ступила на шлях демократизації, відкинувши в останніх виборах старання Індіри Ґанді встановити майже диктаторську систему.

Морарджі Десаі, новий прем'єр Індії, після виборчої перемоги заявив, що його попередник, Індіра Ґанді, вела „надто просовєтську політику", а він хоче, щоб Індія повернулася до свого попереднього „невтралітету".

Відбулися шкільні наради КУК

Едмонтон (КУК). — З ініціятиви Централі КУК під час Все-канадської Річної Конференції КУК в Едмонтоні 25-го лютого 1977 року, відбуто паралельну конференцію вчителів рідних і державних та двомовних державних шкіл Едмонтону. На цій конференції висвітлено відеофільм про навчання української мови у двомовних українсько-англійських клясах публічних шкіл Едмонтону, над яким переведено широку дискусію.

Наступного дня в рамках Річної Конференції КУК виступив з доповіддю про спробу двомовного навчання П. Жибо, голова Шкільного Борду Сепаратних Шкіл Едмонтону, який позитивно оцінив висліди 3-річного досвіду на цьому полі. На основі переведеної оцінки п. Жибо між іншим ствердив: 1/ що осяги учнів двомовних кляс в таких предметах, як англійська мова і математика, є на тій самій висоті, що й осяги українських учнів, здобуті в англомовних клясах навчання; 2/ що поступи учнів в опануванні української мови є значні (сигніфікант) і 3/ що відношення батьків, учнів і вчителів до двомовного навчання є наскрізь позитивне. В цьому шкільному році 1976/77 у двомовних клясах сепаратних шкіл Едмонтону навчається 198 учнів, а в таких же двомовних клясах державних шкіл — біля 250.

На закінчення Річної Конференції КУК відбуто панелеву дискусію на тему „Стан і потреба координації шкільництва в Канаді" при участі понад 80 делегатів конференції та зацікавлених осіб. Панелем проводив відомий педагог Едмонтону, інспектор І. Горецький з участю панелістів: д-р Б. Білаш з Вінніпегу, І. Боднарчук з Торонта та пані К. Турко і Ст. Грох, обоє з Едмонтону. Після переведення основної дискусії в цій справі, учасники панелю прийшли до заключення, що для осягнення повного успіху на полі навчання української мови в Канаді є абсолютно конечним, щоб Централя КУК і Провінційні Ради КУК зайнялись координацією всіх родів шкільництва, а саме: Рідних Шкіл, в яких тепер навчається біля 7,500 учнів, кляс української мови в державних школах чотирьох провінцій Канади, які охоплюють біля 10,000 учнів, і кляс двомовного навчання в Едмонтоні, в яких цього року навчається 450 учнів. Рівночасно рекомендовано поробити заходи для започаткування пробних кляс двомовного українсько-англійського навчання в провінціях Саскачевану, Манітоби і, можливо, Онтаріо.

Українські студенти музики здобули перші і другі місця у фестивалі Баха

Ірвінгтон, Н. Дж. (Галя Клим) — В стейті Ню Джерзі відбуваються кожного року студентські фортепіянові фестивалі-конкурси, які влаштовує американська організація учителів музики МЕА („Мюзік Едюкейторс Асоссієйшен оф Ню Джерзі"), що нараховує біля 300 членів. Конкурси розпочалися в 1970 р. фестивалем Бетговена у 200-річчя його народин. В програму дальших конкурсів входили фортепіянові твори поодиноких композиторів світового значення або групи визначних композиторів даної країни.

Ціллю тих фестивалів є студіювання різних музичних стилів у визначених згаданою організацією категоріях творів відповідної трудности. Дорогою двох іспитів учасники конкурсу дістають письменну критику і оцінку від запрошених з інших стейтів „судців", звичайно педагогів музичних коледжів. Сама критика є найважливішою справою фестивалів, бо є допоміжною в дальших музичних студіях і для учнів, і для їхніх учителів. Очевидно, що кожний конкурс, це змагання за перше місце, яке досягається до

(Закінчення на стор. 5-ій)

Дві Округи УНС матимуть збори цієї суботи і неділі

Джерзі Сіті, Н.Дж. — З Організаційного Відділу УНС інформують, що з кінцем цього тижня дві Округи матимуть свої Річні Загальні Збори, на яких будуть обговорені важливі союзові і загально-громадські справи, відбудеться перевибір управ Окружних Комітетів, а приявні на Зборах члени матимуть змогу вислухати інформаційних доповідей головних урядовців УНС.

Ровчестер, Н.Й. — Річні Загальні Збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу відбудуться тут в суботу, 2-го квітня ц.р. о год. 7:30 вечора в залі Українського Народного Дому при 831 Джозеф евеню з участю урядовців Округи, Відділів, конвенційних делегатів і зацікавлених членів. На порядку нарад: звіти Окружної Управи, доповідь заступника головного предсідника д-ра Івана Флиса, вибір нової Управи, пляни праці і різне. Після вичерпання програми відбудеться гутірка при перекусці.

Вотервліт, Н.Й. — Річні Збори для місцевостей: Трой, Амстердам, Гудсон, Когоз, Вотервліт і Пітсфілд, Масс., у яких знаходяться Відділи УНС чч. 13, 57, 150, 191, 266, 476, 477, відбудуться в неділю, 3-го квітня ц.р. о год. 2:30 по полудні в залі Українського Клюбу при 402 25-та вулиця. Крім звичайного порядку нарад — вибору Окружної Управи, прийняття пляну праці, вислухання звітів — відбудеться інформаційна доповідь головного організатора Степана Гавриша. У зборах візьме також участь обласний організатор Василь Оріховський.

У Вашінгтоні створено Комітет ФКУ Вашінгтон — Гарвардові

Українська громада Вашінгтону і околиці, подібно як і інші українські скупчення, створила Комітет для підтримки Українського Наукового Інституту при Гарвардському Університеті. В склад Комітету увійшли представники активних місцевих українських організацій, а перший організаційним кроком цього новоствореного Комітету ФКУ буде товариська зустріч, яка відбудеться цієї неділі, 3-го квітня, в годині 6-ій вечора в залі Т-ва св. Софії у Вашінгтоні. В програмі вечора, яким провадитиме д-р В. Гарбер, буде: доповідь професора Гарвардського університету д-ра Богдана Струмінського, звіт членів Головної Екзекутиви ФКУ, виставка публікацій Українського Гарвардського Центру і чай. Комітет запрошує всіх зацікавлених до участи в цій зустрічі.

В КОНҐРЕСІ ЗСА ЗНОВУ ЗГОЛОШЕНО РЕЗОЛЮЦІЮ В ОБОРОНІ ЦЕРКОВ В УКРАЇНІ

Вашінгтон. — Тринадцять американських законодавців з обидвох політичних партій приєдналися до конгресмена Даніела Флада з Пенсильвенії в зголошенні в Палаті Репрезентантів резолюції в справі відновлення Українських Православної і Католицької Церков в Україні.

Резолюція, якій надано число 165, відкликається на Хартію прав Об'єднаних Націй, Декларацію людських прав цієї ж міжнародної установи і на статтю ч. 124 конституції СССР, в яких свобода релігії є одним з основних гарантованих прав.

Резолюція закликає Президента ЗСА звернутись з „негайним і напоголеглим закликом дозволити на відновлення українських Православної і Католицької Церков „в найбільшій неросійській нації" не тільки в СССР, але й в цілій Східній Европі. В дальшому резолюція закликає Президента ЗСА вжити формальні і неформальні зв'язки із совєтськими властями, щоб забезпечити право свобідного релігійного вировизнання обох українських Церков в Україні та видвигнути на форумі Об'єднаних Націй справу ліквідації українських Церков Сталіним.

Резолюцію, до зголошення якої причинився у великій мірі проф. д-р Лев Добрянський, президент УККА, передано для розгляду Конгресовій комісії міжнародних відносин.

Автомобільна Юнія стає на захист українських дисидентів

Трентон, Н. Дж. (Н. Н.) —Автомобільна Юнія — Юнайтед Авто Воркерс — Відділ 731 при Дженерал Моторс Корпорації, в Трентоні, Н. Дж., в листі до президента Картера висловила „глибоку журбу" з причини порушування прав людини в Совєтському Союзі та запротестувала проти останніх арештів і репресій Груп нагляду над уведенням в життя Гельсінкської Умови в Москві та Києві. Водночас зголосила свою піддержку Президентові в його твердій поставі в обороні прав людини. Листа, затвердженого Екзекутивою Юнії, підписав президент Відділу 731 Чарлі Кеттерер і секретар Джов Ярос. Дуже допомогли в одноцушній та швидкій ухвалі Юнії був член її Екзекутиви, Джеймс Ґантіоза.

З признанням треба висловитися про автомобільну Юнію, президент якої Леонард Вудкок та Відділи стають в обороні українських дисидентів.

На рішення Відділу 731 вплинув п. Олександер Татомир

Відбувся перший показ прозірок „УНРеволюція"

Ню Йорк. — Під час дводенних річних нарад ООЧСУ в Домі ОУВФронту при 136 Друга евеню в Ню Йорку, у суботу 26 березня, увечорі, в залі Літературно-Мистецького Клюбу, відбувся перший показ 1-ої серії прозірок на тему „Українська Національна Революція, 1917-20 рр." Прозірки виготовив АДУК у Америці, вони мають українські підписи, а крім того озвучені коментарем і музикою. Висвітлення серії, що розпочинається фотодокументами із створення частини Січових Стрільців у 1914 р., триває рівно одну годину.

Понад 100 глядачів тепло прийняли показ-прем'єру. Дехто з присутніх пізнав на екрані своїх, вже неживих, дідусів і батьків, які змагалися в лавах УСС, УГА та Армії УНР за відновлення й збереження української державности в 1917-20 роках. В серії показані також злочинні дії червоної Росії Леніна супроти Української Держави. Фотодокументи впродовж кількох років збирав голова Асоціяції в ЗСА ред. Л. Полтава, висвітлював технічний автор серії п. Осип Старостяк, з рамени 1-го Відділу АДУК у Ню Йорку.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

УЧНІВСЬКА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Дирекція Школи Українознавства Т-ва „Самопоміч" в Ню Йорку інформує, що цієї суботи, 2-го квітня, відбудеться Учнівська наукова конференція на тему: „Українська дерев'яна архітектура 16-18 століть", яка розпочнеться в 10-ій годранку в авдиторії Школи св. Юра при 6-ій вул. в Ню Йорку. На Конференції учні 9, 10 і 11-ої кляс читатимуть свої реферати, пов'язані зі згаданою темою. Реферати будуть ілюстровані висвітленням прозірок. Викладач предмету Українська культура — проф. Белла Чмух.

„МАРУСЯ БОГУСЛАВКА" — НА СЦЕНІ В БАЛТІМОРІ

Балтімор, Мд. — Театральний гурток СУМА вдруге ставитиме тут історичну драму М. Старицького на 5 дій „Маруся Богуславка" в неділю, 3-го квітня ц. р. о год. 5-ій по полудні в залі Дому Молоді при Петерсон і Істер евеню. Весь дохід призначений на видовищні цілі молоді.

ВЕЛИКОДНІЙ БАЗАР СУА

Віппані, Н. Дж. — В неділю, 3-го березня ц. р. тут від 2-ої до 4-ої по полудні в залі української церкви при Рт. 10 і Джефферсон відбудеться заходами 61-го Відділу СУА Великодній Базар, получений з виставкою образів українських малярів. На базарі можна буде придбати великоднє печиво, писанки та інші речі.

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ ДНІ В ОРСЬКУ

Київська „Культура і Життя" інформує, що в Орську Оренбурзької области, де 130 років тому перебував Тарас Шевченко, два тижні тривали літературно-мистецькі вечори присвячені великому українському Кобзареві. До Орська приїхали літературознавці, вчені і поети України і, перебуваючи на заводах і фабриках поміж робітниками, виступили з доповідями про життя і творчість поета. Шевченківські дні, на яких перебували десятки тисяч мешканців, закінчились прем'єрою „Назар Стодоля".

„КИЇВ ГОЙДАЛО ЯК НА ОКЕАНІ"

У листі, щойно одержаному з України, з Києва, згадано про недавній великий землетрус у Европі, що найбільше пошкодив угорську столицю Будапешт, а також приніс чималі зруйнування в Болгарії. У листі сказано, що „не так давно Київ навістив землетрус. Місто загойдалося як на океані. Але ні вбитих, ні інших пошкоджень місто не зазнало, все обійшлося щасливо. Землетрус досягав часами до 59 балів за шкалою Ріхтера. Руїн немає".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нова тактика дисидентів

Пресові агенції інформують, що дисиденти і борці за людські та національні права в Совєтському Союзі й інших комуністичних країнах дещо змінили свою тактику боротьби з комуністичними режимами на відтинку оборони людських прав і почали масово покликуватись на Універсальну Деклярацію прав людини, прийняту Організацією Об'єднаних Націй і ратифіковану усіма країнами, включно з країнами комуністичного світу. На цю Деклярацію покликалися, між іншим, протестантські релігійні громади в СССР у листі до президента ЗСА Джіммі Картера,прохаючи його допомогти їм виїхати з СССР, в якому життя стало нестерпним, а практикувати релігійні почування стало майже неможливо. На цей же документ покликаються також борці за людські права в комуністичній Польщі, які, створивши новий Рух Оборони Людських Прав, заповіли боротьбу за зміну законів в напрямі політичного плюралізму та наближення їх до універсальних людських прав ОН.

Деякі західні коментатори звертають увагу, що фактично нова тактика дисидентських рухів в комуністичних країнах розпочалась від 20-го січня ц.р., тобто від інавгураційної промови Президента ЗСА, яка, хоч і мала більш ідейно-філософський, чисто практичний характер, але нею американський Президент започаткував фактично новий етап, етап змагань за рівність та пошанування прав усіх людей на світі. ,,Гаряче бажання свободи зростає, - заявив тоді президент Картер, — і виходячи з цього нового духу, можна сьогодні сказати, що перед Америкою не може стояти благородніше й почесніше завдання, як допомогти формувати справедливий і мирний світ, справді людяний''. За цією заявою Картера пішли конкретні потягнення американського уряду в обороні людських прав у цілому світі, прийшла заява Державного департаменту в обороні арештованих в СССР видатних дисидентів, уведення в американську закордонну політику моральних принципів, прийшов рішучий виступ Президента на форумі Об'єднаних Націй, прийшла врешті пригадка про Універсальну Деклярацію людських прав, що її підписали також диктаторські режими в комуністичних країнах і на яку сьогодні покликуються, немов наслідуючи президента Картера, борці за людські і національні права в комуністичних державах, пляную чи свою працю на довший протяг часу. Ростуть і множаться інші рухи в комуністичних державах, зокрема в Польщі, Чехо-Словаччині, Румунії, Мадярщині, навіть суперльояльній Болгарії, не згадуючи про поневолені Україну, Грузію, Вірменію, Литву, Естонію та інші, в яких за словами американського автора Джеймса Воллеса, колишнього кореспондента журналу ,,Ю.С.Нюз енд Ворлд Ріпорт'' в Москві, напруження постійно зростає, а боротьба між росіянами і неросійськими народами ведеться систематично різними формами.

Очевидно, ЗСА починатимуть війни за людські права чи за Гельсінкську Угоду, але час працює в користь світу свободи, в користь борців за національні і людські права. Якщо тільки Захід перестав би активно піддержувати комуно-російських імперіялістів і їхніх прихвостнів, перспективи на перемогу поневолених народів були б куди кращими. В тому напрямі слід працювати українським поселенцям у країнах вільного світу, головно тим особам, які мають доступ до політичних центрів Заходу.

Малолітні злочинці

Кілька днів тому Алвін Клайн, член Найвищого Суду стейту Ню Йорк, заявив під час пресового інтерв'ю, що він після довгих років практики дійшов до переконання, що найбільш ефективним способом зменшити всезростаючу кількість серйозних злочинів, поповнюваних малолітніми злочинцями — це надавати їм такі самі кари, які одержують за подібні злочини дорослі. Покликаючись на статистику за два останні роки, суддя Клайн доказав, що в час, коли кількість злочинів зростає, і вік злочинців постійно понижується і серед заарештованих за такі злочини, як ограблення, вбивство, гвалтування тощо, всечастіше можна натрапити на 15 і 14-літніх. Суддя Клайн твердить, що ті малолітні злочинці вповні здають собі справу з того, який поважний злочин вони поповнили, але дуже часто не виявляють ні жалю, ні страху перед карою, бо наперед знають, що або будуть звільнені на поруку їхніх батьків, або будуть ,,засуджені'', тільки на кілька місяців у виправному закладі для малолітніх злочинців, хоча за ту саму провину доросла людина може одержати досмертний термін ув'язнення. Тому суддя Клайн закликав стейтові і федеральні уряди перевести реформу судових правил, які стосуються малолітніх злочинців, щоб хлопець чи дівчина, які закінчили 13 років життя, були трактовані як дорослі. Він покликався на те, що в жидівській релігії вважається, що 13-річний хлопець — це вже вповні відповідальна за своє поступування особа, яка знає різницю між злом і добром.

Заява судді Клайна — це ще один авторитетний голос, який приєднується до інших, які дійшли до тих самих висновків. Постійні алярмуючі вістки в пресі, телебаченні і радіо про всезростаючу злочинність серед малолітніх довели до того, що багато коментаторів і соціологів, які раніше майже всю вину за порушення законів підлітками спихали на ,,суспільні умовини'', в яких ті молоді злочинці підростали, тепер починають змінювати своє становище і вимагати, щоб кари для малолітніх злочинців були гостріші, а деякі погоджуються з пропозицією судді Клайна, щоб кари були такі самі, як для дорослих злочинців, зазначуючи, що гостріші кари діятимуть як відстрашуючий чинник для потенційних молодих злочинців.

Самозрозуміло, що підлітки — і це підкреслює суддя Клайн — не повинні бути ув'язнені разом із повнолітніми злочинцями і різними дорослими рецидивістами, бо це може мати вплив на скріплення нахилу до злочинности в тих молодих хлопців і дівчат. Малолітні злочинці повинні відбувати належні терміни ув'язнення в окремих частинах тюрем, або навіть в спеціяльних установах. Крім того, треба продовжувати старання запобігти злочинності малолітніх шляхом освіти та психіятричної допомоги. Однак, суспільство має право охороняти себе від злочинців, не зважаючи на їхній вік чи соціяльне походження, зокрема охороняти старших віком громадян, проти яких випадки злочинів тепер постійно збільшуються. Безпека громади, як і добро самої молоді вимагають, щоб були змінені судові процедури і правила, які стосуються малолітніх злочинців.

І.Вовчук

ДВА НЕПРИМИРИМІ ВИМІРИ

(1)

Політичний клімат мов би міняється. Послідовна оборона людських прав, що її наполегливо голосить президент Картер, як моральну засаду американської політики, вельми занепокоїла володарів московського царства — СССР. В Кремлі переполошилися, бо відчули, що наголошувані засади не лишаються без наслідків. Вони потроху розсувають поволоку миротворного туману, якою большевицька дипломатія оповила стратегію побудови світового комунізму в т.зв. ,,Мирному наступі'' на ЗСА і світовий капіталізм.За твердженням урядового офіціозу СССР ,,Ізвєстія'', збудований в СССР зрілий соціялізм ,,набуває що далі то більшої привабливости. Під прапором Леніна, під проводом марксизму-ленінізму в усіх країнах світу росте і шириться рух народів за національне і соціяльне визволення''.

Кремлівські володарі імперського комплексу СССР за детанту, страхаючи Захід зударом, зуміли заколисати його політиків страхіттям конфронтації в термоядерному зударі і використати економічну підтримку з технічною допомогою не тільки для рятування банкрутуючої колоніяльної системи, й для здобуття не аби яких впливів у світі. Заключним актом в Гельсінках ті осяги скріпили. Тепер московська преса, говорячи про большевицьку експансію (привадливісь соціялізму), останнім етапом якої була Анголя, а тепер став південно-африканський район, в країни якого цими днями прибув з величезною свитою показовий ,,президент'' СССР М.Підгорний, не ховає її (експансії) світового засягу. ,,Рух народів за національне й соціяльне визволення'', як то було в часи відновлення большовиками імперії у війні з національними державами, тепер ,,росте й шириться у всіх країнах світу''. Отож, засяг ,,соціялістичного визволення'' став ґльобальним.

Готуючись до запляннованої зустрічі в Београді, на якій мали б підвести підсумки миротворних осягів, згідно з заключним актом, Кремлівські володарі за їхньою стратегією т.зв. мирного наступу, розгорнуто величезну працю серед миролюбних сил у всіх країнах. Ті сили мають допомагати ,,КПСС і Совєтському Союзові виконувати покладене на них історією завдання прокладати людству шлях до комуністичного майбутнього''. ,,Правда'' 2—22—77). Очевидно під поволокою миротворного туману з Москви.

На початку року, 14 січня, в Москві скликали світовий форум ,,миролюбних сил'', в якому, за твердженням ,,Правди'', взяли участь представники 70 міжнародних і 220 національних організацій з 120 країн світу. Світова Рада Миру, що скликала форум, створена в Москві 1973 року на ,,Міжнародному Конгресі миролюбних сил'', є постійно діючим органом, який за камертоном КПСС диригує і унапрямлює в країнах ,,миролюбну'' політику — миротворить за плянами КПСС. Діяльність цього модерного Комінтерну з суспільно-політичних сил світу, покликаного за Ілліча - другого, багато в чому подібна до Комінтерну в часи Ілліча першого. ,,Миролюбні сили'' як спрут обплутують життя в країнах світу — миротворять за кремлівською стратегією і то не є втручанням у внутрішні справи країн!

За твердженням ,,Правди'' вже в січні було зібрано понад 400 мільйонів підписів, в яких домагаються виконання миролюбних вимог за большевицькими глаголами. Як висловився заступник голови республіканського комітету захисту миру — Натан Рибак, ,,Радянський рух за мир— органічна складова частина радянського способу життя'' (,,Радянська Україна'' 3—12—77). За накинення того ,,способу життя'' у світі й веде змаг ханат ЦК КПСС при допомозі миролюбних сил Світового Конгресу Миру. На січневому форумі ,,миролюбні сили'' світу, готуючи матеріял до Світового Конгресу, що має бути скликаний у квітні в Варшаві, перед зустріччю в Београді, обговорювали проблему: ,,Концепція розрядки і стратегія миру''.

В надісланому привіті Л.Брежнєв, вітаючи учасників форуму, підкреслив, що ,,головне сьогодні — це діяти'', домагаючись виконання розрядки, ,,і в цьому багато мають зробити політичні партії, профспілки, жіночі й молодечі організації, парляментарі, вчені і діячі культури, — всі миролюбні сили суспільства'' (,,Правда'' 1—15-77) В нинішній стратегії мирного наступу, за владування Ілліча другого засяг діяльности його Комінтерну з суспільно-політичних сил. названого ,,Світовим Конгресом Миру'', далеко ширший, як то були за Ілліча першого.

На московському форумі миролюбці запевняли московських господарів, що будуть діяти. ,,Американські прибічники миру'', запевняв представник ЗСА, член законодавчих зборів стейту Массачусетс С. Грехен, ,,будуть тиснути на новий уряд ЗСА, щоб військові асигнування витрачались не на збросння, а на мирні потреби. Голова сенатської комісії чужоземних справ Колумбії Д. Урибе Варгас домагався, щоб ,,дух Гельсінків поширився на всі континенти, на всі країни''. ,,Ми повинні думати про мирове вирішення всіх справ''. — А як вирішувати мирові справи, в Кремлі мають готові вказівки за ,,законами'' Марксо-ленінських закономірностей, за якими 60 років будується соціялізм в імперському комплексі СССР.

[Продовження буде]

ПЕРША ПЕРЕМОГА ЛІВИХ У ФРАНЦІЇ

Париж. — (Т.Дж.) — Як читачі ,,Свободи'' вже знають, у муніципальних виборах у Франції ліві здобули бездискусійну (поза Парижем) перемогу: здобули в загальному 52 відсотки голосів, коли пануюча більшість у парляменті має лише 47 відсотків. Нічого дивного, що соціялісти й комуністи голосно заявляють, що вони готові йти до леґіслятивних виборів будь-коли''...Але леґіслятивні вибори відбудуться лище за рік (у квітні 1978р.) і цей рік буде рішальним. Не лише для Франції, бо ж перемога лівих у Франції, беручи до уваги дуже невиразну ситуацію (чи — властиво — виразну) в Італії, а сумнівну в Португалії, а навіть в Еспанії, означала б ,,відхід на ліво'' західньої Европи. Коли брати до уваги досвід ,,коаліційних урядів'' у Чехо-Словаччині, Польщі, Румунії, Мадярщині тощо, то легко собі уявити загрозу, яка постає для всієї Европи. Правда з одним вийнятком щодо минулого: в жадній із країн Західньої Европи нема багнетів червоної армії. Але...Але ледве хто з противників ,,перемоги .соціялізму'' сумнівається, що міноритарна компартія врештірешт таки добилася б ,,результатів'', які практикують т.зв. сателітні країни.

Які підстави побоюватись такого висліду леґіслятивних виборів у Франції, що відбудуться за рік?

Авже ж, можна вірити в політичну грамотність французького народу, який не утотожнює муніципальних виборів із леґіслятивними, знаючи, що муніципальні не міняють режиму. Є багато доказів на те, що французи голосували за лівими (у відношенні — в загальному — 52 відсотки за лівих, проти 47 відсотків за ,,правих''), щоб виявити своє невдоволення ростом цін, тривалістю безробіття і навіть 20-літньою практикою урядування голістів, а не задля приналежности до марксистської ідеології. Усі сондування опінії доводять, що за комуністичним устроєм у Франції стоять лише 2 відсотки опитуваних, але більшість стоїть за зміною...І саме у формі цієї зміни, у невідомих її елементах, лежить уся небезпека.

Точні обрахунки виборів доводять, що лівиця перемогла властиво лише у відношенні 50,92 відсотка до 50,05 відсотка. Але все ж це виявляє поступ лівиці у відношенні до президентських виборів з 1974р., де вона мала лише 40 відсотків. Небезпечне — в першу чергу — те, що виказалась єдність лівиці, коли досі багато рахувалося на конкуренцію між соціялістами й комуністами. Це дає рацію тим, які кажуть, що соціялістична партія під проводом Міттерана стала справді марксистською партією.

Кілька років тому можна було сміятися зі зміни стилю комуністичної пропаганди. Афіші, які колись показували стиснутого п'ястука,під яким були виписані соціяльні гасла, змінилися на афіші з розкритою квіткою. Зосереджене обличчя ,,борця за комунізм'' замінили усміхнені обличчя ,,відпружених і щасливих'', як ідеал ,,об'єднаної лівиці''. І нема сьогодні жадного сумніву, що завзята пропаганда французької компартії щодо її ,,відходу від концепції диктатури пролетаріяту'', щодо ,,власного шляху до соціялізму'', щодо ,,комунізму під національним прапором'' — була успішна. Слушно завважує великий знавець комунізму, Ремон Арон (,,Фіґаро''), що більшість з тих, які голосують на об'єднану лівицю, мають нижче 35 років, а тому ніяк не знають, що компартія казала в 1939 році, а навіть не знають, яке було її становище до справи десталінізації, а ще менше орієнтуються в її справжньому ставленні до неосталінізму.

Основний успіх компартії в муніципальних виборах це — її вихід з ґетто. Соціялісти Міттерана справді наблизилися до марксистських позицій компартії. Виявили ,,динаміку єдности'' з комуністами. І коли в попередніх виборах можна було говорити, що вони здобувають терен перед комуністами, то в останніх виборах справа представляється інакше. Соціялісти дістали більше голосів, як комуністи, що завжди у Франції певні своїх 20 відсотків голосуючих. Але...у муніципальних інституціях соціялісти матимуть більше голів міських рад, а комуністи більше радників: 2.306 при 2.259 соціялістів. В обличчі цих цифер, постає дуже виразно перспектива Чехо-Словаччини, Мадярщини, Румунії...

Вийняток становить Париж, де сучасна парляментарна більшість має 69 радників проти 40 радників лівиці. Ясно, що головою міської ради й першим (від довшого часу) бурґомістром буде Щірак (справжній голіст, проти кандидата Незалежних Республіканців, партії Президента). Але й ці цифри оспорює

(Закінчення на стор. 6-ій)

ЗВЕРНЕННЯ ДЦ УНР

Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі звертає увагу українського народу в Україні та в діяспорі, що совєтська влада останнім часом посилила відверту расистську, юдофобську політику на Україні і за її межами. Провадячи цю політику, совєтське керівництво повторює шлях імперіялістичної царської Росії. Так звана ,,боротьба проти сіонізму'' має своє глибоке коріння в російсько-царському чорносотенстві.

Але Совєтський Союз перевершив антисемітизм царської Росії, довівши юдофобську кампанію до маштабів, що їх можна порівняти з маштабами такої кампанії в нацистській Німеччині. Юдофобство совєтського імперіялізму є складовою частиною його внутрішньої та зовнішньої політики — політики захоплення щораз нових частин світу, підважування основ демократичних суспільств, придушування прагнень і національних прав поневолених Москвою народів.

З метою досягти свої імперіялістичні цілі, совєтська влада через свою та найману пресу, радіо, через своїх представників та аґентів намагається створити в світі враження, ніби найбільшим ворогом жидівського народу та найбільшим джерелом юдофобства є українці. Шляхом такого наклепу Москва намагається скомпромітувати український народ в очах світової громадськости, завдати удару по національних інтересах нашого народу, запобігти співпраці українських та жидівських національно-визвольних сил у їхній боротьбі за національні права своїх народів.

На перешкоді імперіялістичній та расистській політиці совєтського керівництва нині стоять діячі національно-визвольних та демократичних рухів різних народів СССР. Серед них ведуть перед діячі українського та жидівського національного рухів у СССР, які своєю безкомпромісовою боротьбою за національні та людські права довели велич і незнищенність національної ідеї та людського духу.

Боротьба жидів в СССР за виїзд до Ізраїля та героїчна боротьба ізраїльської держави за своє існування користується підтримкою демократичної громадськости в світі, включно з українськими колами за кордоном та діячами українського національного руху в Україні, які репрезентують думку величезної більшости українського народу.

Позацензурний журнал українських національних сил ,,Український вісник'' випуск 7-8 писав з цього приводу:

,,Характерний такий факт: організовані каґебістами два єврейські погроми в березні і травні 1972 року біля київської синагоги...каґебісти намагаються використати в своїх ганебних цілях... Серед українців намагаються викликати хвилю антисемітизму, поширюючи міти, ніби євреї домагалися утворення єврейської автономної республіки на Україні, в той час, коли євреї насправді домагалися вільної еміграції до Ізраїлю і задоволення своїх національних та культурних потреб. Правда, на цей раз пляни шовіністів не збулися, їм не вдалося вбити клин між євреями та українцями і таким чином викликати хвилю антагонізму між ними''.

Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі, як леґітимний речник української державности, заявляє з цього приводу таке:

1. Ми звертаємо увагу на законні акти Української Народної Республіки щодо національних прав національних меншостей в Україні, зокрема жидів. Жиди, які живуть в Україні, мусять бути так само, як і інші національні меншості, рівноправними громадянами української держави, як це було свого часу встановлено державними законами Української Народної Республіки. Як відомо, закони УНР проголошували широку національно-культурну автономію національних меншостей в Україні, зокрема жидів. За кордоном Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі та окремі його діячі багато вже разів і при різних нагодах підкреслювали потребу унормування українсько-жидівських стосунків, зокрема затавровуючи ширений совєтсько-російським керівництвом імперії антисемітизм та висловлюючи свою солідарність з боротьбою Ізраїльської держави за незалежність.

2. Ми вітаємо тих представників українських національних сил в Україні та за кордоном, які змагають до співпраці з національними жидівськими колами.

3. Ми стверджуємо спільність національних інтересів українського народу та тієї частини жидівського народу, яка живе в Україні.

4. Ми урочисто заявляємо, що український народ як цілість ніколи не був і не є ворогом жидівського народу. Сумні історичні події у взаєминах між українцями і жидами ніколи не відповідали позиціям або інтересам українського народу, зокрема, керівникам Української Народної Республіки, так само, як і жидівського народу, і були здебільшого викликані втручанням з боку російського імперіялізму або інших сторінніх сил. Непорозуміння в українсько-жидівських взаєминах вже завдали величезної шкоди національним інтересам обох народів. Вони не сміють повторитися. Тому ми з прикрістю відзначаємо, що з боку деяких жидівських кіл у світі досі лунають голоси, спрямовані проти українського народу та його діячів. Таким чином, ці кола

(Закінчення на стор. 6-ій)

Микола Понеділок

ВСЕ ДЛЯ ДУШІ І ТІЛА!

II

— Слухаю пана.

— Ще не все панночко! До цього додайте один вареник з сиром, а два з печінкою. Півголубця з рижом. Трохи покришіть волового м'яса і помішайте з телячим. І зробіть мені дві волово-телячі котлети.

— Слухаю.

— Хвильку, ще не все! Я хочу знати, яка на смак баранина в ,,Союзівці''? Дайте мені для проби трохи баранини!

— Гаразд! А яку ярину дати до м'яса?

— Дайте пива!

— Пиво це не ярина, пане.

— Я знаю. Все таки дайте! А яку ярину маєте?

— Всіляку!

— Дайте мені всілякої потроху!

Панночка стурбовано зиркнула на мене.

— А чи це не забагато буде для вас, шановний пане?

— Не знаю. Наперед нічого не можу сказати. Опісля їжі, якщо бажання, запитаєте.

— Добре. Вибачайте за запитання! На закінчення сніданку маємо каву, чай, молоко, і ,,айскрім''—морозиво.

— Який ,,айскрім'' маєте, панночко?

— Чоколяд, венела, банана.

— Попрошу наспід ,,чоколяд'', зверху ,,венелу'', а по боках по порції банана. І аж тоді не забудьте апетитні соки подати.

— Всі соки принести, прошу пана?

— Та ні! Якийсь один сік можете приносити. Пощо всі? Досить і трьох на закінчення.

Нарешті мій апетит був переможений. Я смачно поснідав. Виходячи, я перекинувся ще кількома словами з панночкою.

— Вибачайте, — кажу, — за вередування під час замовлення.

— О, ні! Ви ще не так вередували. От вчора один відпочинковець замовив у нас смажену канарейку.

— Невже? І ви йому засмажили канарейку?

— Та ні! Де ми йому візьмемо канарейку?

— Ну й що ж він, розсердився?

— Ні! Замовив замість канарейки півиндика і голуба.

Я дякую за їжу і йду до протилежного будинку, де мешкає мій приятель. У товариша на дверях напис: ,,Після їжі пішов прохолоджувати свій живіт до басейну. Всіх, хто хоче зо мною грати в карти, в футбол, в шахи або дряпатися по горах — зголошуватись до басейну! Знайти мене там дуже легко — маю червоні з білим горошком купальні штанці і плаваю на воді з гумовим бальоном. Петро''.

Йду до басейну шукати ,,червоні з білим горошком штанці''. Підходжу, ,,штанці'' лежать на ґумовому бальоні і п'ють кока-колу.

— О, Миколо, — кричать ,,штанці'', — роздягайся і стрибай до басейну! Вмієш стрибати?

— Вмію.

— А головою стрибнеш, колеґо?

— Ясно, що стрибну. Коли вмію ногами стрибати, то головою тим більше. Похвастався і розізлився сам на себе...Здуру згодився головою стрибати...Ніколи ж не стрибав головою у воду. Але пообіцяв, дотримуй слова!

Роздягаюся. Стаю на край басейну. Набираю в повні легені повітря, — може, думаю, довго буду під водою — здасться. Стрибаю.Нагло відчув під водою, буцімто мене по животі хтось трахнув залізною, розпеченою сковородою. Скоріш, думаю, треба випливати з-під води і подивитися, чи не тріснув живіт на дві половини. Випливаю...Дивлюсь...Тріснути не тріс, але пурпурово-червоний зробився і болить до нестями.

Підбігає якийсь чолов'яга.

— Ви, друже, відважно животом стрибаєте. Не болить у вас нічого?

— Ні, кажу, — так, ніби муха вкусила. Жадного болю.

Чолов'яга оглянув червону пляму на животі.

— Угу! Так не кусає муха. Хіба що бегемот.

А мої ,,штанці'' з білим горошком лежать на бальоні і регочуться...

Від басейну пішов до боксерів...Хотів побоксуватися трохи. Шукаю партнера, не найду. Ніхто не хоче зі мною навкулачки битися. Питаю одного:

— Чого не хочеш боксуватися зі мною?

— Та тебе ж вдар і ти ноги простягнеш!

— То, — кажу, — не бий мене так, щоб я ноги простягав.

— А як не бити, то нащо ж гратися?

Від боксу до шахістів, підсів я до гравців, підказую, як грати.

— Ти вмієш грати? — питають.

— Ні!

— Чого ж підказуєш?

Прогнали. Пішов я спати...На обід кликали — не пішов...Включив радіо і вчився танцювати румбу.

Прибігає керівник ,,Союзівки'':

— Що з вами, Миколо?

— Нічого! Танцюю румбу.

— Не те...Ви не обідаєте?

— Та йдіть, насідає керівник, — хоч трошки з'їжте! Попробуєте поросячу ніжку та й підете...

— Ні, дякую...Я дві ноги ранком з'їв...Буду їсти вечером.

Засмучений керівник покинув мою кімнату...

Я танцював...

Після обіду зібралися з Петром — ,,штанцями з білим горошком'', дряпатися на гору. ,,Штанці'' видрапалися, а я під горою спав, аж доки вони не спустилися донизу...

На вечерю я пішов. Але з'їв лише половину того, що на сніданок. ,,Штанці з білим горошком'' здивувалися:

— Ти не виконуєш норми...

— Не можу...

— Попусти ремінець — полегшає! Я взагалі до їдальні йду без реміня — щоб більше і комфортабільніше

(Закінчення на стор. 6-ій)

Гарвардський смолоскип горить ще ясніше...

(Репортаж із 100-долярового бенкету в Клівленді)

Клівленд, Огайо (О. Га.). — У передцень 100-долярового бенкету Фонду Катедр Українознавства, Відділ Клівленд, на сплату Українського Наукового Інституту в Гарвардському Університеті (УНІГУ) організатори, до десяти інших клопотів, дістали ще один: треба було шукати іншого тостмайстра — намічений для цієї функції, бо організаційний референт Головної Екзекутиви ФКУ, Богдан Тарнавський лежав у шпиталі. Автомобільний випадок...

Погана вістка породила аж два страхи: чи не поважна тут справа, коли дорогого Богдана у шпиталь забрали?.. І чи хто може заступити його повністю, зокрема той його неповторний тембр голосу, який нехтує посередництвом тіла, промовляючи просто від душі й до душі?..

Що й казати, після закінчення імпрези перший телефонат належав йому — Тарнавському.

автор цього репортажу не чув цієї розмови на віддаль, проте в заклад побитися може, що вона звучала так:

— Ну, як з вами, Богдане?

— О, тон ваших слів каже, що імпреза вдалася вам...

— Та ви про себе говоріть, а не про нашу імпрезу.

— Дякую. Рабин сказав би: „Могло бути гірше"... Я радий, що нічого в мені не зламане.

— А в нас навпаки: ми раді якраз тому, що в нас щось зламане...

Голос на другому кінці телефону, в стейті Ню Джерзі, застиг у горлі співрозмовця:

— Не мучте, ради Бога! Що сталося?

— Не хвилюйтеся... Зламаний тільки наш власний клівлендський рекорд з-перед чотирьох літ: тоді наш Гардварський вечір дав 42.500 долярів — а тепер, на Український Інститут у Гарварді, скочило 47.520 „баків".

— Жартуєте...

— Ні. Та це не все. Бог приніс на нашу імпрезу підприємця Петра Яцика, з Торонта... знаєте його — голова ФКУ на Канаду й гарвардський меценат... Він сипнув від себе 20 тисяч!.. Від цього Яцик у показнику „14 великих" (гарвардських жертводавців, з сумами 10 тисяч долярів, або більше. Гляди сторінку „Свободи" „Український Гарвард", ч. 231-233). скочив із сьомого місця на третє, зараз за Юрковським і д-ром Омельським, а Клівленд здобув другий рекорд напротязі одного вечора...

Останні слова треба було кричати, бо наш автопідбитий співрозмовець уже тріюмфально вигукував і (не знати: на одній нозі, чи на двох) при апараті відтанцював:

— А, хай же вас качка ногою копне! Та ще й перелетна, канадська!.. Отак клівлендці, отак молодці!..

II

Такий вступ для організаторів імпрези, що відбулася в суботу, 27-го листопада, в авдиторії церкви св. Володимира, в Пармі-Огайо, такий же потрібний, як для ФКУ і Українського Інституту в Гарварді — мільйон долярів... Напруга нервів в останній час перед імпрезою була попросту завелика, то ж після щасливого закінчення треба було для головних дійових осіб — голови місцевого Відділу ФКУ, Василя Лагошняка, секретарки Орисі Лагошняк та голови бенкетового Комітету, Я. Попеля конечне відпруження (хочби в формі дружнього залякування і так уже достатнього наляканого в автомобільному випадку Тарнавського).

Звідкіль напруження в організаторів бенкету?.. Найкоротша відповідь на це питання звучить: Клівленд 1972-го року і Клівленд 1976 — то дві, зовсім інші, справи. Не входячи в мерітум і деталі цих різниць і проблем, скажемо тільки, що у відношенні до Гарвардського бенкету і взагалі Українського Гарварду цим разом десь з-під землі виросла така непримиренна (щоб не сказати — ворожа) постава, що годі було не зробити висновку: тут „хтось" заповзявся загасити клівлендський смолоскип, той рекорд: 42 тисяч долярів, що горів і прикладом світцв для друзів Українського Гарварду...

III

Увечері, 27-го листопада все це раптом скінчилося. Тобто, не прийшли ті, які присягнули собі „святочно не йти і святочно не дати", — але на їхнє місце прийшли інші. Прийшли п'ять душпастирів двох головних українських церков, прийшла „стара война", яка, — як ніхто інший — відчула в час Визвольних змагань брак наукової й політичної підбудови. Прийшли емерити. Прийшли ветерани Спортового Клюбу „Львів", доказуючи, що вони, переставши бути змагунами на грищі, стали змагунами важливіших справ. Прийшли біловковнірники й й синьоковнірники, наші добрі люди всіх професій і суспільних станів. Всі, від 15-річної Дарки Смігуровської й до 87-річного Корнія Галата, прийшли дати, допомогти, показати, як з їхньою допомогою справа їхатиме добре — а не, як без них, їхатиме зле) (бо на це останнє ми маємо вже доволі доказів)...

Прибули навіть позамісцеві люди. Лорейн, у реванж за участь клівлендців у їхній такій імпрезі з минулого року, прислав „цілий стіл" (понад два десятки) учасників, з'явилися представники Акрону й Кентону. Поприсилали й далі присилають свої 100-долярові пожертви люди українського сумління і свідомости, які не могли прибути на імпрезу.

Коли студент Роман Процик із Філядельфії спитав: „Як ви, клівлендці, це робите?" — дістав посередню відповідь від робітника-емерита Петра Лавринця. Складаючи 5 тисяч долярів, він заявив: „Дає не той, хто має, тільки той, що розуміє справу"...

А що не всі розуміють справу якстій, то решту тайни вияснюють згадані три головні дієві особи імпрези і продавці квитків. Спитайте їх, скільки розмов — усних і телефонічних — вони відбули, скільки відвідин по хатах, скільки пригадок зробили — аж доки справа людям не стала ясна. І це є вияснення клівлендських успіхів. Народ усюди однаковий, але не всюди однакові організатори...

IV

Імпреза, поза веселими вставками неперевершеного на місцевому терені гумориста Миколи Кавки, не мала ніякої м и с т е ц ь к о ї програми, але кому була потрібна мистецька програма? На те в нас є святочні академії... Люди мали перед собою молодий Український Гарвард, їх цікавили питання: що „сидить" у цих молодих людях? Яке їхнє знання? Чи (за американцем кажучи) „варті вони своєї соли"... і наших грошей?

Відповіді на ці питання перевершили всі сподівання учасників у далеко більшій мірі, ніж фінансовий успіх — сподівання організаторів. Коли було слухати, як юний доктор Сливоцький говорив про осягнені вже здобутки й накреслював сміливі, а проте реальні пляни на майбутнє, як студент Процик „збирав" батьків і дітей за відчужування від українських питоменностей; як молода редакторка гарвардських видань, Уляна Пасічник, взивала до терпеливости в процесі вирощування науковців — під горло слухача підступали водночас радість, гордощі і співчуття до цих юних істот, які просто перескочили природний розвитковий етап (молодечого вижиття), просто з юнаків перемінюючись у корифеїв української науки.

Чи мали б ми байдужістю, скупістю і якимсь маніяцьким „іноходством" гасити цей святий вогонь?.. Іван Франко взиває нас:

„Не гасіте святого вогню!
Щоб, як поклик настане,
Ви могли щиросердно
сказать:
— Я готовий, о, Пане!"..

В таких умовинах схильний до порівнянь із механіки руху науковий творець Українського Гарварду — проф. д-р Омелян Пріцак мав легку справу з найновішим порівнянням:

— Ви бачили і чули... Тут готовий до високого літання жде наш науковий джетовий літак. Бракує нам тільки пального - бензини.

... Ми віримо, що від імени учасників цієї та подібних минулих і майбутніх імпрез, як теж від імени всіх людей українського розуму, серця і сумління ми можемо запевнити дорогого професора: „Було на джет — буде й на бензину"!..

V

В закінчення звіту з цієї будучої імпрези, в часі якої предметом овацій були д-р Евген Омельський (жертводавець 75-ох тисяч долярів), Петро Яцик, що приїхав з дочкою і зятем (40 тисяч) і Петро Лавринець (5 тисяч) — треба подякувати настоятелеві церкви св. Володимира, о. Степану Ганкевичові — за безплатне відступлення авдиторії для бенкету, Миколі Кавці — за гумористичні вставки; високо - ціненому американською критикою молодому маляреві Володимирові Свириденкові — за два подаровані образи на виграшу в користь Наукового Інституту, а матері згаданого маляра Мотрі Свириденко та її кулінарній екіпі — за вечерю.

Сума сум: клівлендський смолоскип горить і світить прикладом ще ясніше!„

А з датками на бензину для нашого гарвардського джету треба в джетовому темпі поспішати. Бо термін ось - ось нас застукає...

Балтімор вітав „Марусю Богуславку"

Виконавці історичної драми „Маруся Богуславка" в Балтіморі

Хоча наша громада вже бачила багато власних вистав і гостинних виступів, то однак ніколи не була так сильно ними захоплена і зворушена, як в неділю 6-го березня 1977 року. І хоча в громаді в той самий день відбувались інші імпрези , то однак заля дому „Української Молоді" була майже виповнена молоддю і старшими громадянами, що прийшли побачити найстаршу і найкращу історичну драму на 5 дій М.Старицького „Марусю Богуславку".

Тож не дивно, що за того часу, на чужині, мало хто відважився цю п'єсу ставити, бо ця річ є дуже тяжка до виконання і дуже коштовна, але завдяки нашому довголітньому виховникові і артистові Теодорові Кузьмові, який для української молоді ніколи не жаліє ні часу, ні труду, ні коштів — ця драма вийшла прекрасно. Режисер Т.Кузьмів любить порядок, точність і дисципліну до тієї міри, що наказав починати представлення точно в назначеній годині та постарався, щоб перерви були якнайкоротші, рівнож він перевишколив все старше юнацтво і дрижинників та Ю СУМ на справжніх акторів та подбав, щоб батьки виготовили відповідні історичні костюми і предмети, а сам, то не одну ніч перебув на сцені, вимальовуючи прекрасні українські і турецькі краєвиди.

Пан Т.Кузьмів попросив і інших старших сумівців, що люблять українську сцену, щоб вони допомогли у підготові вистави. Виховниця Маруся Родь зайнялась характеризацією акторів, балетмайстер Орест Ласюк підготовляв танці і весняні хороводи, Петро Верний подбав про належні світла, вогонь та гарматні вибухи і т.д., а Марія Стельмах не лише була суфлером, але також постаралася щоб батьки приготовили акторам добру перекуску.

У головних ролях виступили: з ролі Марусі Богуславки подивугідно вив'язалася молоденька впорядниця Маруся Гадзанон, а Маруся Олексюк, чудово відіграла ролю Лесі, вона є найближча подруга долі і недолі Марусі Богуславки; вони обидві своєю тугою за рідним Богуславом не один раз викликали сльози в очах старших і дітей на залі. Як правдиві запорожці у ролі атамана Сохрона, виступив Мирослав Ціздин, а у ролі козака Степана, що продав сестру туркам, виступив Андріян Родь; тут знову героїчні чини і недоля отамана Сохрона, а відтак каяття і смерть Степана, до сліз зворушило глядачів. Щойно жид Мошко, ролю якого відіграв сам режисер Т.Кузьмів, трохи розвеселив публіку та не надовго, бо Мошко торгує з турецьким гіреєм і робить нечесне діло.

За турецького пашу-Гірея, дуже вміло, неначе правдивий і вродливий паша, відіграв Стефан Верний, учень 12-ої кляси Школи Українознавства та середньої школи. Ганну з Богуслава надзвичайно відіграла старша юначка, Оксана Войтович. Але й всі інші ролі наша молодь і старші актори відіграли як справжні артисти, хоч би взяти ролю Ахмеда, що її з чуттям відіграв друг Василь Верний, він як почав розповідати Марусі про красу України і народні звичаї та порівнювати з багатими сумними турецькими палатами, то сам гірко плакав.

Цей надзвичайно рідкісний виступ, зворушена публіка вітала довгими і грімкими оплесками, а прикінці, здавалось, що оплескам не буде кінця. Тоді на сцену вийшов разом із всіми акторами,доволі змучений режисер та голова осередку СУМА д-р Теодор Кузьмів, який кількома щирими словами подякував громаді за участь та батькам за допомогу, а молодим артистам за добре виконані ролі.

Ця прекрасна вистава, як заповів режисер Т.Кузьмів, буде повторена знову у неділю, 3-го квітня ц.р. вона буде останньою у Балтіморі.

Було б дуже побажаним, щоб ті наші громадяни, які не мали нагоди бачити, а зокрема доростаюча молодь і діти, щоб прийшли подивитись, яку цінність вирощує в собі наша молодь, яка над собою працює, а також, щоб побачили імпрезу батьки тих дітей, що часто нарікають на молодь, що вона забуває рідну мову, школу і Церкву. Тим більше треба дати моральну підтримку тим, що плекають свою рідну мову і культуру, що посвячуються для української справи, поза своїми обов'язками у американських школах.

Нехай не буде у нашому місті ні однієї родини, щоб пропустила цю прекрасну виставу „Маруся Богуславка".

А.Ц.

Великий Детройт вшанував пам'ять Головного Отамана Військ УНР С. В. Петлюри

В січні 1976 року Товариство Прихильників УНР в порозумінні із членами Уряду УНР в екзилі, що живуть у Детройті — д-ром Марусею Бек та д-ром Антоном Жуковським, листовно звернулося до обох діючих на терені Детройту Відділів УККА, як до найвищих українських громадських установ, із проханням заініціювати створення Громадського комітету в Детройті для відзначення пам'яти Головного Отамана С. В. Петлюри.

До часу створення Громадського комітету було відомо, що керівні органи Відділів УККА мають намір відзначити цю сумну річницю загальногромадською Академією, але в той час в них ще не було ніяких вказівок від Централі УККА. В травні — в найближчі дні 50-ої річниці трагічної смерти Головного Отамана Військ і голови Директорії УНР сл. пам. С. В. Петлюри в Українських Церквах відслужено панахиди за душу спочилого. В українській православній катедрі св. Покрови у Саутфілді, передмістя Детройту, де був присутній автор цих рядків, настоятель катедри протоієрей Нестор Столярчук, 23-го травня ц. р. відправив урочисту Панахиду за Слугу Божого воїна Симона, в супроводі Катедрального хору, яким диригував маестро Петро Кондратенко. Отцеві настоятелеві прислуговувало 8 старших і молодших вівтарних хлопців. Організована молодь в ОДУМ та Православній Лізі була приявна в почесній стійці з прапорами, члени парафії та прихожани, що прибули помолитися за Душу забитого воїна агентом Москви 50 років тому, виповнили Храм Божий. Військові Ветерани також зайняли місце почесної стійки. В молитовному почуванні уява про С. Петлюри, що стоїть перед нашими очима, це образ однієї з найбільших постатей новітної історії. А жертва крови, що її склав він на вівтар Батьківщини кличе нас до найглибшої пошани та вічної пам'яти.

Другим кроком вшанування пам'яті Великого сина України, було зорганізування загальногромадської академії, але нашвидко в Детройті ніяка імпреза не вдавалась, а через те що 1976-ий рік проголошено роком С. Петлюри, узгіднено зорганізування академії перенести на осінь.

Управами Відділів УККА 11-го червня скликано загальні збори делегатів українських організацій Детройту для вибору Громадського комітету. Зборами керував голова Метрополітального Відділу УККА інж. Богдан Петрина. На цих зборах обрано та покликано склад Громадського комітету в числі 36 осіб та 3 членів Контрольної комісії. Повний склад Комітету подано в програмі Академії, а в цьому дописі обмежимося переліком складу, скоріше Президії Комітету: генерал Михайло Крат — почесний голова, проф. Михайло Смик — діловий голова, інж. Богдан Петрина — заступник голови, інж. Богдан Федорак — заступник голови, Іван Мурга — секретар, Василь Боднар, скарбник - голова Фінансової комісії, ред. Петро Рогатинський — голова Пресово - інформаційної Комісії. д-р Антін Жуковський — голова Контрольної комісії, мгр Микола Кавка — голова Програмової комісії Іван Петруша — голова Господарчої комісії.

Всі питання з підготовою і перепровадженням Академії устійнювалися на спільних нарадах повного складу Комітету та окремих комісій. Дату Академії остаточно визначено на 7-го листопада 1976 року. Голова Комітету, проф. Михайло Смик під час нарад, якими він керував, та поза ними, зумів утримати співпрацю членів Комітету на належній загальногромадській висоті.

Заступник голови, інж. Б. Федорак винаймив у Ворені (передмістя Детройту) авдиторію Фітцджералд середньої школи та полагодив усі формальності зв'язані з рентом. На пропозицію ред. Рогатинського запрошено на головного промовця Президента УНР в Екзилі Миколу Лівицького.

Полагодження мистецької частини забрало дещо більше часу. Наша славна Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка, змінивши всі свої давно устійнені пляни, дала згоду на свій виступ в Академії. Капеля Бандуристок СУМА також дала згоду взяти участь. Видано заклик Громадського комітету до найширших кіл українського громадянства, перепроваджено продажу квитків, здобуто спонзорів Академії, приготовлено потрібне устаткування та удекорування сцени. Голови комісій, Програмової М. Кавка, Пресово - інформативної, П. Рогатинський, Фінансової, В. Боднар, та Господарчої, І. Петруша, виконали взяті на себе обов'язки. На окрему увагу заслуговує інж. А. Черняк, який своїм широким знайомством та авторитетом, а разом з тим наполегливою працею здобув 67 спонзорів Академії. Потрібні устаткування та спеціяльно декоративно обладнав сцену відомий майстер сценічного декорування — член Програмової комісії М. С а м о к і ш и н. З н и м співпрацював, виконуючи свої обов'язки голови Господарчої комісії, І. Петруша з допомогою І. Романчука. В день Академії, 7-го листопада в українських церквах повторно відслужено панахиди по св. пам. С. Петлюри, або згадувано в молитвах ім'я Покійного. В Катедрі св. Покрови як і в травні урочисто відслужено панахиду, на якій були присутні Президент М. Лівицький та член Виконного Органу — д-р А. Жуковський.

Програму Академії розпочато відспіванням американського гимну. За хвилину в залі погасло світло, та раптом спалахнув на п'єдесталі уявного пам'ятника, перед образом С. Петлюри символічний огонь. Ледве освітлені прапороносці молодечих та ветеранських організацій, під звуки літаврів, повільно вносили на сцену прапори, а найменші — Лідія Заревич та Михайлович внесли та поставили перед уявним пам'ятником квіти. Цей момент зробив на присутніх зворушливе враження.

Академію офіційно відкрив змістовним вступним словом голова Громадського комітету, проф. Михайло Смик, представивши та попросивши до слова президента УНР в Екзилі Миколу Лівицького. Публіка супроводила Президента зі залі на сцену, вставанням та оплесками.

Президент закінчив такими словами: Головний Отаман закликав своїх земляків: „Моральним Чотирикутником — отим старокозацьким табором — поставмося ми в переходові дні нашої історії до всіх негідних наступів на нашу єдність та вірність випробуваним ідеям. Скупчимося один біля одного з готовістю взаємної допомоги й пересторогри — і тоді ми витримаємо всі міри й проби. Я вірю, Президент сказав, що там в Україні — під постійним терором московсько-большевицького окупаційного режиму українці будують і збудують отой моральний чотирикутник. Чи ми, вільні українці, збудуємо його тут? Якщо ми це доконаємо, ми виконаємо заповіти Симона Петлюри!

У мистецькей частині Академії взяли участь наші найкращі мистецькі сили: заслужена Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка під мистецьким керівництвом маестра Гр. Китастого, солісти Капелі: Я. Пісарук, Г. Китастий, М. Костюк, П. Рохолюк та Г. Хомин. Капеля Бандуристок СУМА ім. гетьмана П. Орлика під мистецьким керівництвом маестра П. Потапенка, солісти: В. Биковець, Г. Кравченко, Н. Денисенко та М. Бреcдень. Всі точки, які їх виконали Капелі, були присвячені або близько пов'язані з цією сумною датою. Після кожного виконання чисельна публіка нагороджувала, як бандуристів, так і бандуристок гучними оплесками. Глибоке враження справила „Дума" про Симона Петлюру, у виконанні маестра Г. Китастого зі супроводом Капелі. На високому рівні виконала деклямації, також присвячені Симонові Петлюрі, Віра Потапенко в супроводі Капелі Бандуристок та окремо членкиня ОДУМ-у Наталка Марущак.

Академію закінчено відспіванням українського національного славня у виконанні бандуристів ім. Т. Шевченка з підтримкою присутніх. Після закінчення Академії, о год. 7-ій вечора в парафіяльній залі української православної катедри св. Покрови, відбулася зустріч із Президентом — Громадського Комітету та запрошених керівних осіб громадських та професійних організацій, числом понад 60 осіб.

Влаштування прийняття взяв на себе член Комітету і голова Парафіяльної ради Ф. Федоренко. Вечерю приготовили члени Комітету — делеґатки від Сестрицтва св. Ольги О. Ліськівська, Н. Романчук та Д. Єріменко з допомогою запрошених пань. Як водиться серед християн, споживання почато після молитви та благословення страв настоятелем катедри о. протоієреєм Нестором Столярчуком. Приявні обмінювались враженнями з діяльности наших організацій. Поважні бесідники з прикрістю підкреслювали незадовільну матеріяльну підтримку Виконного Органу УНР в Екзилі, та відсутність повної консолідації на базі УНР. д-р А. Жуковський. У своєму слові звернув основну увагу на пожвавлення праці Т-ва Прихильників УНР за рахунок поширення членства та з підтримкою всіх наших організацій. Президент М. Лівицький підкреслив наявний жалюгідний стан праці і співпраці наших організацій та матеріяльної підтримки дій в цей критичний час наступу московсько - большевицького наїздника. На заклик д-р Марусі Бек присутні склали датки для УНР в сумі 275 долярів.

На закінчення голова Громадського комітету проф. М. Смик подякував президентові Лівицькому за відвідини Детройту та побажав щасливої подорожі.

Чистий дохід в сумі коло 1,500 дол. призначено на бібліотеку ім. Симона Петлюри.

Присутність президента М. Лівицького причинилася до великої участи людей на Академії. Президент в часі його перебування у Детройті мав довші розмови і наради з заст. президента, проф. д-ром Миколою Степаненком та членами ВО УНРади, а саме: заст. голови і керманичем зовнішніх справ д-р Марусей Бек та заст. і керманичем зовнішньої інформації д-ром Антоном Жуковським, на яких обмірковано дотеперішню діяльність та узгіднено плян будучої праці ВО УНРади.

Президент також знайшов час, щоби відвідати визначних осіб, які живуть в околиці великого Детройту, як генерала Михайла Крата, д-ра Дениса Квітковського, генералову Вишнівську і інших.

Іван Мур

В альбом Маркові Бандері

[Молодому, надійному бандуристові]

Недавно, 20-го лютого, ц.р., відомий український танцювальний ансамбль „Волошки" влаштував дуже успішний концерт, у Менор коледжу, й увесь прибуток призначив на потреби того коледжу, про що уже було згадано у „Америці", з 25-го лютого, ц.р. Ця справа заслуговує на окрему увагу. Тут хочу зупинитися тільки над нашим молодим бандуристом, Марком Бандерою, який виступав з „Волошками" та якого я побачив вперше на сцені, з бандурою. Він ще є у юнацьких роках, студент другого року Темпель університету, й своїм виступом він заскочив мене, та декілька соток глядачів, українців і неукраїнську публіку, коли його бандура певно продзвеніла, наче казкового кобзаря. Окрім свого майстерного опанування бандури, у нього виявилось ще майстерне відчуття у підібранню мелодійних та жартівливих пісень, якими він заповнив велику частину програми концерту. Вміти відчути що потрібно, та що любить публіка — це великий завдаток на успіх кожного мистця. Без такого відчуття ніякий мистець не виросте.

Марко Бандера включив у свій репертуар „Колискову пісню", „Сіяв мужик гречку",„Ой так,жінко моя, нехай буде воля твоя...Нехай буде з кози цап", та композицію Китастого „Львівські фрагменти" й інші. Дзвінко, й переконливо лунала його чернигівська бандура, защо присутні нагороджували його щирими й безустанніми оплесками.

У першій частині Марко Бандера заінтригував публіку такими технічними можливостями інструменту, як арпеджіо, ґліссандо, та чотири-октавним засягом тонів. Він також має добре опанування лівої руки, у мелодійних та ритмічно цікавих пасажах басових струн. Перед Марком залишається тільки опанування співу та динаміки гри, й так він осягне клясу великого мистця, на що чекаємо ми, та ввесь наш нарід. Він поводиться на сцені дуже свобідно, свої точки він дуже влучно інтерпретує перфектною українською і англійською

Бандурист Марко Бандера

мовами та співає легким, невимушеним баритоном, що чудово зливається із звуками бандури. Різноманітний репертуар молодого кобзаря включував не тільки клясику для сольової бандури, в укладі З. Штокалка та Г. Китастого, але також включив найновіші твори з України, наприклад „Мавка". Марко народився в Америці, України ще не бачив, але виконує усі пісні з великим зрозумінням й чуттям. У його співі й грі відчувається живий патос української пісні й ментальности. Це передусім далося добре відчути, коли він виконав „Мавку".

Марко Бандера та його родина належать до 216-го Від. УНС, ім. Сірого Лева, що складається переважно з пластунів у Філядельфії. Він також грає у ансамблі бандуристів під керівництвом інж. П.Ґурського.

По концерті „Волошок" нам залишилось у пам'яті їхнє прикладне діло, чудові постаті молодих, прегарних танцюристок, їхня мистецька керівничка Зоя Ґраур-Корсунь та юнацька постать молодого кобзаря Марка Бандери. Нам теж залишиться скріплена віра в майбутнє, та вдячність до тих батьків, які зуміли виховати своїх дітей і передати українську культуру в майбутні покоління.

Д-р Михайло Диміцький

Піттсбурґська громада в поклоні Шевченкові і Патріярхові Йосифові

Піттсбург, Па. (пг) — У неділю, 6-го березня ц.р., о год. 4-ій по полудні відбулася тут Святочна Академія, що її підготовлено спільними заходами Відділу ОУА ,,Самопомочі'' і Окружного Осередку Товариства за Патріярхальний Устрій УК Церкви в честь двох визначних синів України: Тараса Шевченка і Блаженнішого Патріярха Йосифа у 85-річчя з дня його народин.

Понад 150 осіб, серед яких було поважне число молоді, зібрались в гарно удекорованій залі Українського Дому, щоб віддати поклін двом велетням українського народу, яких неподільно злучила одна й та сама доля — заслання, терпіння і казамати московських імперіялістів. Над Кобзарем Тарасом знущалась царська, біла Москва і забрала в нього його молодість, здоров'я і життєве щастя. Так само знущалась над Отцем Йосифом червона Москва, яка через 18 літ намагалась його зламати та перетягнути на службу московської червоної патріярхії. Обидва велетні не заломились і стали для нас символами відродження.

Вступним словом програму Академії відкрив голова місцевого Відділу ,,Самопомочі'' Михайло Баран, що привітавши приявних на залі отців, представників організацій і численно зібрану громаду, вказав на важливість цих спільних святкувань, які повинні стати духом з'єднання і братньої любови братів православних і католиків нашого терену. Опісля о. крилошанин Василь Джиджора, парох української католицької церкви св. Юрія в Піттсбургу провів молитву, а хор ,,Самопомочі'' під диригентурою Ізидора Луковського відспівав Шевченків ,,Заповіт''.

В офіційній частині свята, доповідь про Тараса Шевченка виголосив українською мовою активний в громаді молодий професіоналіст Богдан Свиш, а поанглійськт промовляла Христина Зварич, член Українського Технологічного Товариства в Піттсбургу. Зі словом про Найдостойнішого Ювілята Отця Йосифа виступав інж. Сидір Тим'як, широко відомий суспільно-громадський і церковний діяч, заст. голови УПСО і голова місцевого Патріярхального Осередку.

У мистецькій частині Катерина Довбенко, голова місцевого Відділу Союзу Українок, відрецитувала баляду ,,Причина'', а хор ,,Самопомочі'' під диригентурою Ізидора Луковського відспівав низку пісень до слів Тараса Шевченка і теж кілька-релігійного змісту. На тлі хору з деклямаціями виступали учні рідної школи Івась і Анна Воробії. Мистецьку частину доповнив талановитий молодий бандурист Маркіян Комічак, який віддіграв на бандурі дві пісні ,,Встає хмара з-за Лиману'' та ,,Думи мої''. Всіх виконавців програми за вдале виконання приявні нагороджували грімкими оплесками. Многоліттям для Достойного Ювілята і відспіванням українського національного гимну закінчено цю вдалу під кожним оглядом Святочну Академію.

Перед відспіванням многоліття всі приявні одноголосно схвалили текст листа-привіту Блаженнішому Патріярхові Отцеві Йосифові, який опісля підписала Почесна Президія, що була покликана перед початком свята.

Петро Годованець

Осип Стецура

[У перші роковини смерти]

В суботу, 21-го лютого, 1976 року, помер в Ню Йорку, (на Бронксі) - св.п. маґістер прав і суспільних наук Осип Стецура. Про його ненадійну смерть повідомила ,,Свобода'' з датою 24-го лютого м.р., присвячуючи його пам'яті теплі рядки, разом з фотознімкою — на першій сторінці. У цьому ж числі та згодом у поточних числах ,,Свободи'', появилися посмертні оповістки від родини, 3-го пластового куреня УПС і УСП ,,Лісові Чорти'', Теренового Керівництва ОУН, Т-ва Українських Правників, Крайової Пластової Старшини і Пластової Ради, Працівників Головної Канцелярії Українського Народного Союзу і В-ва ,,Свобода'' та Хору ім. Митрополита Андрея Шептицького — установ і організацій, в яких Покійний за життя працював, або був прикладним членом.

Мгр Осип Стецура народився у Львові, 25-го грудня 1907 року. Його батьками були: Олександер і Ксеня з роду Кулик. Окрім Осипа, що був в родині наймолодшим, були ще два брати: Михайло і Володимир та дві сестри: Марія й Ольга. З них тільки брат Михайло та сестра Марія, замужем Пиріг, залишилися при житті та брали участь у похоронах їхнього брата — Осипа. Покійний, як також його обидва брати, після закінчення початкової школи, навчалися в Українській Академічній гімназії та студіювали в університеті Івана Казимира, у Львові. Під час навчання в гімназії (головне заведення), Осип, з кличкою ,,Юзьо'' був членом ,,Пласту''. Організація Українських Націоналістів не була йому також чужа. Маючи гарний, вроджений голос — ,,Юзьо'' співав в гімназійному хорі, будучи і солістом цього хору, що виступав у Львові на різних шкільних імпрезах, включно зі щорічними концертами в честь Тараса Шевченка, що відбувалися в залі Українського Музичного Інституту ім. Миколи Лисенка.

По закінченні гімназії матурою в 1927 році, він вступив в члени куреня старших пластунів ,,Лісові Чорти'', де під зміненою пластовою кличкою ,,Бемоль'' співав в курінному хорі, яким диригував Осип Гапій. Цей пластовий хор, поруч існуючих у тому часі чоловічих хорів у Львові, вславився великими успіхами.

Одночасно зі студіями права і суспільних наук у Львівському університеті, Осип студіював музику і сольоспів в Музичному Інституті ім. Миколи Лисенка у Львові. Його учителями були: проф. Галина П'ясецька і проф. Роман Прокопович-Орленко. Крім цього, приватно навчався сольоспіву у львівських професорів Л.Любінецького і В. Качмара. Придбавши основну музичну освіту, св.п.О.Стецура, почав виступати у Львові й містах Галичини як соліст бас-баритон з власними концертами, або як соліст львівських хорів: ,,Боян'', ,,Сурма'', ,,Бандурист'', ,,Просвітянського Хору під дир. Тадея Купчинського та Хору Українських Ревелерсів ,,Євгена''. Під час війни організував хори в Варшаві, Кракові й у Львові. По її закінченні доповняв музичну освіту в проф. Е. Домбергера у Мюнхені, будучи одночасно солістом у ,,Раймонд Театрі'' у Відні та в ,,Мандрівній Опері'' у Мюнхені.

З приїздом до Америки зразу включився в тутешнє музичне й хорове життя, виступаючи в ,,Гомоні України'' —імпрезі, що її влаштовувала тутешня українська молодь, будучи одночасно членом новопосталих хорів ,,Думка'', Хору при церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку та Хору ім. Митрополита Андрея Шептицького в Ню Йорку. Як соліст давав чимало власних концертів, а то виступав на різнородних музично-вокальних імпрезах в Ню Йорку, Філядельфії, Чікаго, Торонто й Монтреалі. Густо-часто за саме ,,Спасибі'', віддаючи свій гонорар на цілі й організації, для яких влаштовувано ці імпрези.

Згадуючи світлу пам'ять мгра Осипа Стецури у перші роковини його смерти хочеться зокрема згадати ту організацію, для якої Покійний трудився все своє багатогранне та плідне життя — Український Пласт. За свою працю і жертвенну діяльність в користь та для добра української молоді, згуртованій в ,,Пласті'', займаючи різнородні відповідальні пости як заступник голови КПС, голова УПС, член Пластової Фундації, як пластун — сеніор керівництва — він одержав найвищі пластові відзначення та грамоти. В матірньому курені Лісові Чорти'', членом якого він був з самих початків існування цього заслуженого куреня, від 1927 року у Львові, аж по останню хвилину свого життя, ,,Бемоль'' займав завжди, як ,,Архидідько'' — чолові пости. Виконував свою працю як справжній вояк-пластун і громадянин з великої букви! Зате й були дані йому найвищі курінні відзначення, які разом з іншими пластовими відзначеннями були покладені на траурній подушині під час його похоронів у Ню Йорку і на Свято-Андріївському цвинтарі в Савт Баунд Бруці в днях 23-24 лютого 1976 року.

Іван Р.Костюк

Ювілей 25-річчя Школи українознавства при парохії Чесного Хреста в Асторії

Учительський Збір в 1976-77 шкільному році [зліва]: мгр Ліда Магун, Н.Хоманчук — дир. школи, о.В.Андрейчук, ЧСВВ М.Нестерчук — заст.дир., М.Михайлів. Стоять: Л.Сава, М.Олинець, В.Явдошин, мгр В.Хоманчук.

В неділю, 20-го березня 1977 р., відзначено Ювілей 25-річчя існування й навчально-виховної праці Школи Українознавства при парохії Чесного Хреста в Асторії. Того дня о год. 10 ранку о. В. Андрейчук ЧСВВ відправив Службу Божу в намірені доброго здоров'я й успіхів у праці над вихованням нашої молоді, а о год. 3-ій по полудні при вщерть заповненій залі гостями, при дбайливо накритих столах заквітчаних живими гвоздиками, які подарували п. Г. і Т. Мотруки відбувся святочний бенкет.

Відкрила його директорка школи Н. Хоманчук, а програмою керувала учителька Марія Нестерчук. Святочну трапезу започатковано молитвою, яку перевів о. В. Андрейчук парох і опікун школи. Після вшанування пам'яті покійних членів Батьківського Комітету — інж. А. Волосенка й В. Наконечного, пані Н. Хоманчук виголосила доповідь п. н. ,,Роля шкіл українознавства в історії українського народу'', відмічуючи важливість праці з молоддю, яку треба за всяку ціну вдержати при українстві. Привіти для збору вчителів, учнів і їх батьків та присутніх виголосили: о. В. Андрейчук, який відмітив 10-літню працю пані Н. Хоманчук в Школі Українознавства, д-р Е. Жарський — голова Шкільної Ради — УККА і голова СКВОРади при СКВУ, інж. Евген Івашків — голова Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Нюйоркської Метрополії, Станична Пласту п-і Ірина Куровицька, інсп. п-і П. Андрієнко-Данчук, містоголова Відділу ОЖ ОЧСУ в Асторії пані Ст. Рудик, а ред. Вол Левенець вітав Ювілятів від членів Братства о. Миколая — 5 Відділу УНС. Вслід за тим пані Нестерчук привітала п-во д-ра І. І Н. Макаревичів, інсп. проф. Степана Стецика, колишню вчительку пані Розину Корановську, та представників організацій в Асторії: голову 35-го Від. ООЧСУ Ів. Вітюка, представника Визвольного Фронту В. Наума, Т. Воробця, представника УР-Союзу Юрія Василенюка власника м'ясарні в Асторії, який багато жертвує на народні цілі і Б. Бідяка, опікуна ,,Молодої Думки''. Після того відчитала привіти від І-го Від. СУА в Ню Йорку, представниці якого пп. Ст, Гуменюк і Л. Гой — голова Відділу і інші члени прибули численно, привіт від 21-го Від. СУА в Брукліні за підписом голови Е. Ройовської, як також від Товариства Українських Бібліотекарів, якого очолюють д-р О. Соколишин і мгр І. Кобаса.

Про обід подбали батьки учнів пп. І. Гринишин, І. Міхальцьо і Сем Мас, а печиво приготовили молоді матері: О. Кухар, В. Хоманчук, Л. Івашко, Н. Голіят, О. Куйбіда, К. Мочара, Ст. Бабурка, М. Грицин, та й дуже гарно вив'язалась зі своїх обов'язків пані: Уляна Дмитренко, Б. Слиж, Л. Микитів, Є. Боднар, Н. Загнійний, Л. Набока, О. Підгорецька, П. Хоманчук і п. Малаховська. До успіху нашого Ювілею багато причинилися також панове: В. Бортник, Т. Штогрин, Я. Дусанівський і його старший син Ігор Дусанівський.

Мистецькою частиною програми керували вчительки: Ліда Магун, Марія Олинець і Віра Хоманчук, яку започаткував уч. 8-ої кл. Івась Гринишин, привітавши в імені всіх учнів школи приявних гостей. Відтак солістка Ляриса Маґун дуже гарно відспівала алегоричні слова вірша о. М. Шашкевича ,,Веснівка'', а опісля заспів до інсценізації ,,Причинна'' Т. Шевченка — ,,Реве та стогне Дніпр широкий'', як також народну пісню ,,Дощик''. Головні ролі цієї баляди виконали: Ксеня Йовик, Соня Панчишин, а козака Ярослав Галатин. Ролі Дніпрових русалок виконало 10 дівчаток 2-ої кл. В інсценізації ,,Розрита могила'' Т. Шевченка головну частину гарно віддеклямувала уч. 8-ої кл. Ст. Доляк, Збірні частини цих інсценізацій виконували: А. Бачинська, М. Василенюк, Н. Куйбіда, О. Загнійна, і М.Міхальцьо, а також молодші учениці й учні нижчих кляс, прізвища яких є подані в ювілейній книжечці. Під кінець програми учитель Володимир Явдошин висвітлив серію прозірок-фрагментів із попередніх шкільних імпрез. Пані Н. Хоманчук представила і привітала також багатьох членів Б-ва св. Миколая, 5-го Відділу УН-Союзу, особливо сеніорів, які розбудували цю установу і опікувалися Школою Українознавства в минулому, подякувавши їм і Відділові УНС за корисну працю і приязне наставлення до справ виховання молоді.

Належить також згадати, що з нагоди цього Ювілею за старанням Управи школи вийшла друком книжечка, в якій є подана в словах і світлинах історія цієї школи та й привіти від людей, які оцінють цю важливу ділянку культурної праці української спільноти на еміграції. Рівнож з вдячністю згадуємо й тих, що із деяких причин не могли взяти участи в бенкеті, але надіслали свої пожертви: панство д-р Я. і Хр. Воєвідки, п-во М. О. Мандибур, п-во І. Мисько, 21 Відділ СУА в Брукліні й п-во І. і К. Мінко.

Бенкет пройшов в доброму настрої, з повним моральним і матеріяльним успіхом і закінчено його молитвою й відспіванням національного гимну — ,,Ще не вмерла Україна''.

Н. Х.

Ігоря Раковського обрано на голову хору „Думки"

Ню Йорк (В. Т-ець). — В п'ятницю, 11-го березня, тут в Українському Народному Домі відбулися 28-мі з черги річні Загальні Збори Хору „Думка", на яких на нового голову обрано Ігоря Раковського та переобрано багато членів минулорічної Управи. Збори, на яких було приявних 54-ох уповноважених до голосування членів та кілька кандидатів у члени і гості, проходили під знаком недавньо відбутих успішних концертів в Рочестері, Н. И. і Торонто, Канада, як теж присвячено багато уваги плянам на майбутнє всіх частин хору, тобто, мішаного хору, „Молодої Думки" та ряду ансамблів при „Молодій Думці".

Загальні Збори відкрив голова хору Юрій Штогрин, який теж відчитав список померлих членів „Думки" і „Молодої Думки", а приявні вшанували їхню пам'ять хвилиною мовчанки. Він привітав приявних на залі почесного голову Володимира Богачевського, ініціятора - основника хору та його першого голову, як теж колишнього голову та дириґента жіночого хору Івана Жуковського і ініціятора-основника та колишнього довголітнього голову Богдана Рака. Вирішено вислати привіт для основника хору та першого дириґента Льоня Крушельницького, який через недугу не міг взяти участи в Зборах. Відчитано привіт від колишнього голови Анатоля Пашковського, який тепер проживає в Торонті і який вклав велику працю, щоб запевнити успіх недавнього виступу хору в тому канадському місті.

Загальними Зборами проводила президія в складі: голова — Богдан Кекіш, секретарі — Марта Шевчук і Мирослав Мац. До запляновоного порядку нарад додано точку обговорення нового статусу „Молодої Думки", затвердженого стейтовим і федеральним урядами, що дає „МД" можливість старатися про фінансову допомогу від цих урядів, як рівнож про „дорівнюючі фонди" від приватних корпорацій. Між іншим, як неприбуткова і звільнена від податків організація, „Молода Думка" вже минулого року одержала 2,500 долярів від „Ню Йорк Стейт кавнсил он ди Артс". З уваги на обмежений час, вирішено не відчитувати протоколу з попередніх Загальних Зборів, а протокол має перевірити і затвердити Верифікаційна комісія.

Відтак обрано Номінаційну комісію в складі: Теодозія Турчан, Богдан Бабій і Мирослав Мац, та Верифікаційну комісію, до якої ввійшли: Оля Гаєцька, Мирослав Кулинич, Едвард Кухар і Володимир Слиж.

Опісля відбулося звітування уступаючої Управи, а саме, звітували: протокольний секретар Софія Раковська, кореспонденційний секретар Ія Вілсон, бібліотекар Анатоль Качмарський, господар Роман Кушнір і скрабник Едвард Кухар.

Основний звіт склав голова Ю. Штогрин, зазначуючи, що хор має 92 активні члени і за рік звітування брав участь у 9-ох імпрезах. З того 5 були самостійні концерти, між ними Ювілейний Концерт в Тавн Гол, виступи у Філядельфії, Мангаттан коледжі в Бронксі, Н. И., як рівнож концерти в Рочестері і Торонто. Ще перед наступними вакаціями заплянowано принаймні два - три виступи хору.

За працю всіх філій „Молодої Думки", які разом охоплюють коло 200 дітей і находяться в місцевостях Мангаттан - Йонкерс, Асторія - Гемпстед у Ню Йорку і в Нюарку, Н. Дж. та в Чікаґо, Ілліной, звітував головний опікун-адміністратор Богдан Бідяк. Він поінформував про новий статус „МД" у стейтовому і федеральному урядах, про який подбав статутовий референт Василь Сосяк, як рівнож поінформував про те, що „Молода Думка" брала участь у 10-ох імпрезах, 4 з них були самостійні концерти. Богдан Бідяк подякував за співпрацю всім 10-ом членам Управи „МД", зокрема відмічуючи діяльність секретаря, хронікаря і виконавця альбомів Богданни Блаженко - Титли і скарбника Люби Декайло, як рівнож поінформував про успіх платівки „Молодої Думки", яка вийшла під назвою „Співайте разом з нами". Згадав теж, що при „МД" існує дитячий оперний ансамбль, ансамбль бандуристів, як рівнож квартет і квінтет.

Контролю діяльности уступаючої Управи провели Богдан Рак, Ольга Гаєцька та Ігор Раковський. Голова Контрольної комісії Б. Рак ствердив, що діловодства обох хорів були ведені взірцево та запропонував, щоб Збори уділили уступаючій Управі абсолюторію та надали спеціяльне признання для Євгенії Турянської - Ромео та її чоловіка Антоні Ромео за працю під час Ювілейного Бенкету і під час всіх виступів хору, як рівнож висловив похвалу для Богданни Титли за знаменито виготовлені альбоми „Молодої Думки".

За Товариський суд у складі Євгена Титли, Бориса Кекіша та Василя Тершаківця звітував голова Титла, заявляючи, що під час минулої каденції суд був неактивний, бо ніхто не вносив жадних зажалень.

Відтак довше промовляв до зібраних хористів і гостей дириґент Семен Комірний, який накреслив позитиви і неґативи з минулорічної діяльности хору, підкреслюючи, що треба пильнішої участи в пробах, більшої дисципліни, як теж зупинився над репертуаром хору, зазначуючи, що хор мусить співати і українську клясику і твори сучасних наших композиторів. Дириґент висловив вдоволення із відбутих концертів, але висловив думку, що хор мусить ще частіше виїздити в турне, ніж досі. Він теж звернув увагу на потребу включити в ряди хору молодших співаків, бо без такого доповнення хор не може розвиватися, але також закликав Управу і всіх членів притягати назад тих співаків, які з будь - яких причин перестали брати активну участь в хорі.

Відтак відбулася дискусія над звітами уступаючої Управи, в якій взяли участь Богдан Рак, Юліян Гной, Богдан Бідяк, Володимир Корнага і Семен Комірний.

На пропозицію Контрольної Комісії уступаючій Управі уділено абсолюторію, а для Євгенії Турянської - Ромео і її чоловіка спеціяльне признання за працю для хору.

Тоді відбулиса вибори нової Управи хору „Думка''. Нову Управу становлять: почесний голова — Володимир Богачевський; голова — Ігор Раковський; містоголова — Мирослав Кулинич; містоголова — Євгенія Турянська - Ромео; містоголова — головний опікун „Молодої Думки" Богдан Бідяк; кореспонденційний секретар — Юрій Штогрин; протокольний секретар — Оксана Куйбіда; скарбник — Мирослав Мац; бібліотекарі — Теодозія Турчан і Марійка Цимбаліста; господар — Роман Кушнір; вільні члени — Софія Раковська, Оля Пастернак і Петро Ганкевич.

До Контрольної комісії були обрані Володимир Богачевський, Оля Гаєцька і Богдан Кекіш. Товариський суд складається з Євгена Титли, Бориса Кекіша і Василя Тершаківця. Вирішено відновити діяльність Музичної комісії, до якої входитимуть: Льоньо Крушельницький, дириґент Семен Комірний, голова Ігор Раковський і два кооптовані в недалекому майбутньому члени.

Загальні Збори вирішили покищо залишити членські вкладки на теперішньому рівні. Також вирішено передати під розгляд нової Управи хору питання, чи доросла „Думка'' хоче одержати такий новий статус в стейтовому та федеральному урядах, подібно як це дістала „Молода Думка''. Новий статус вимагав би зміни дотеперішнього статуту „Думки".

У точці „Вільні внески і запити" запропоновано новій Управі кількох кандидатів на почесних членів хору і заторкнено репертуар хору і над тією справою розгорнулася досить палка дискусія. Виринула пропозиція в якнайближчому майбутньому записати і випустити платівку дорослої „Думки". Обговорено рівнож способи притягнення нових членів і поліпшення участи в пробах, як теж виринула пропозиція частіше відбувати вечірки, які причинилися б до більш товариської атмосфери серед хористів. Продискутовано рівнож справу ставлення пам'ятника на могилі довголітнього дириґента „Думки", сл. п. Івана Задорожного.

Відтак новообраний голова Ігор Раковський подякував хористам за довір'я до нього, закликав Управу, дириґента і всіх членів хору до ще більшої співпраці, як теж подякував президії Зборів, зокрема Богданові Кекішеві, за зразкове переведення цих 28-их Загальних Зборів „Думки", а рівнож подякував паням з Управи та іншим членкиням за приготування перекуски.

На закінчення приявні відспівали пісню „Як ішли ми в мандрівку світами", що її написав сл. п. Роман Купчинський з нагоди 10-ої річниці існування хору „Думка".

Річні Загальні Збори 76-го Відділу УНСоюзу в Нюарку

Річні Збори Братства св. Івана Хрестителя 76-го Відділу УНСоюзу відбулися 20-го лютого ц. р. о год. 1-ій по полудні в українській католицькій школі при Сенфорд і Айві вул. Збори відкрив молитвою предсідник Відділу Володимир Боярський, він привітав приявних і згадав померлих членів, а головно заслуженого і многонадійного секретаря бл. пам. Мирослава Демчука; всіх присутні вшанували, встаючи з місць і хвилиною мовчанки.

На внесок Дмитра Бобеляка, предсідником Зборів обрано мгра Омеляна Грубського, а на секретаря Теофіля Клебана. Опісля наступили звіти Уряду Відділу. Голова Володимир Боярський подав загальний звіт із діяльности та підкреслив, що в 1978 році припадає 75-літній ювілей цього Відділу і було би побажаним, щоби нова Управа вже в цьому році поробила відповідні заходи і підготову, щоб такий Ювілей належно відсвяткувати.

Відтак звітувала секретарка Відділу Юлія Демчук, яка на прохання Управи перебрала урядування після смерти мужа Мирослава, який несподівано помер 20-го лютого 1976 року. Вона подала, що протягом ділового року займалася не лише стягненням вкладок до УНСоюзу, але також старалася приєднувати нових членів. В цьому допомагали їй члени Управи, предсідник В. Боярський і О. Грубський, а передусім обласний організатор В. Оріховський. Завдяки спільним зусиллям приєднано за 1976 рік 17 членів, так що наш Відділ на 31-го грудня 1976, мав 167 дорослих членів, 43 молодечих і 39 акцидентових — разом 249 членів. Протягом року померло трьох членів, так що чистий прибуток був 14 членів. Окрім цього, Юлія Демчук репрезентувала 76-ий Відділ УНСоюзу на всяких громадських імпрезах і зборах, як також була з мґром О. Грубським делеґатом на XII Конґресі УККА в Ню Йорку в днях 8, 9 і 10-го жовтня 1976 року. Дякуючи всім членам Управи за співпрацю, закінчила свій звіт.

Відтак звітував касир Теофіль Клебан, сказавши, що братських і Відділових грошей по стороні приходів було 203.78 дол., а сальдо з попереднього року 1,622.23 дол., що дає разом 1,826.01 дол. Розходів було 259:50 дол., так що готівка на 31. 12. 76 була 1,566.51.

Звіт із Контрольної Комісії склав голова Василь Гнатів, ствердивши, що Відділ за звітовий рік придбав 17 членів, а плян виконання був — 20 членів, отже Відділ виконав плян на 85 відсотків. Він також ствердив, що на всі вписи до касової книги є прилоги як приходові, так і розходові і стан каси є згідний із звітом касира. Придивляючись до витрат нашого Відділу, слід ствердити, що вони суто громадського характеру, або в пам'ять своїх покійних членів. Наш Відділ є повноправним членом нашої церкви, на будову якої він був пожертвував 3,000.00 дол., повноправним членом Народного Дому, в якому має 3 цертифікати по 100.00 дол., повноправним членом УККА і по всіх спроможностях йде назустріч кожним потребам нашого громадського життя.

Реасумуючи працю Управи Відділу в рості членства, проводячи ощадностеву господарку у витратах та зустрічі громадським потребам, Контрольна Комісія висловлює признання Управі за її віддану працю.

Відтак були запити і дискусія над звітами. Д. Бобеляк спитав секретаря, чи не міг би подати, скільки в діловому році зібрано членських вкладок. Секретар Юлія Демчук відповіла, що зібрано і вислано до УНСоюзу 11,333.72 дол. Зогляду на те, що більше ніхто не забирав голосу, голова Контрольної Комісії Василь Гнатів поставив внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі, що присутні одноголосно прийняли.

Опісля приступлено до вибору нової Управи і В. Марущак поставив внесок, щоб перевибрати ту саму Управу і Контрольну Комісію. Цей внесок Загальні Збори одноголосно прийняли з поправкою В. Гнатева, щоби на члена Контрольної Комісії вибрати Марію Ференс, замість Василя Цюрпіти, на що приявні погодилися. До нової Управи ввійшли такі члени: предсідник — Володимир Боярський; секретар — Юлія Демчук; касир — Теофіль Клебан; заступник секретаря — мгр Омелян Грубський; Контрольна Комісія: голова — Василь Гнатів; члени — Дмитро Бобеляк і Марія Ференс.

У внесках забрав голос Володимир Боярський і запропонував, щоб вибрати комітет, який зміг би зайнятися улаштуванням 75-літнього Ювілею 76-го Відділу УНСоюзу в 1978 році. Відносно цієї справи, Василь Гнатів поставив конкретний внесок, щоб новообрана Управа зробила засідання і оформила відповідний комітет, який зайнявся б переведенням такого ювілейного свята. Цей внесок Збори прийняли одноголосно. Тому, що більше ніхто в цій справі не забрав голосу, предсідник Зборів мґр Омелян Грубський, подякував усім за участь та закрив Збори молитвою.

По Зборах відбулася традиційна перекуска у приємній і товариській атмосфері.

Дмитро Бобеляк

Перед виступами Вірка Балея

Композитор, піяніст та музикознавець Вірко Балей, приїхавши із Ляс Вегас на короткий побут до Ню Йорку й околиці матиме тут ряд виступів та доповідей. В суботу 2-го квітня ц.р. о год. 8:30 він виступить як піяніст і композитор у Карнеґі Речіталь Голл враз із тромбоністом Майлсом Ендерсоном у програмі новочасної музики,що включатиме перше виконання(в Ню Йорку)його власного твору, „Партіта".

Вірко Балей народився в Україні 1938 року. Студіював у професорів: Р.Савицького (Мюнхен 1945), Ю.Оранського (Лос Анджелес, 1950), Ерла Вургіса (Консерваторія Лос Анджелес від 1952), та в Розіни Левін (Аспен, Кольорадо, 1960). Консерваторію Лос Анджелес закінчив з відзначенням.

На його мистецькому шляху піяніста-виконавця: стипендії здобуті перемогами в окремих конкурсах, виступи з оркестрами у симфонічних концертах, радієві програми, кілька перших місць та золоті медалі в „Інтернешенел Піяно Рікордінґ Фестівал", та награвання платівок. В лютому 1961 р., як піяніст він виступив перед українською публікою з власними речіталями в Ню Йорку, Нюарку та Філядельфії під фірмою Українського Музичного Інституту. „Лос Анджелес Таймс" писав, що В.Балей „дуже винахідливий піяніст, музика-українець з роду, вживає повну скалю кольорів при клявіятурі". Іншим разом ця сама газета подала, що „Балей розв'язував різні виконавчі проблеми удару, мелодії, настроєвости та труднуватого ритму із постійною бравурою".

Вірко Балей вчив у Каліфорнійському інституті мистецтв, а тепер є членом факультету музичного відділу університету. В останніх роках він став теж відомий своїми власними творами. За композицію „Тропи" для віольончелі й фортепіяну Балея відзначено на Стреттонському Фестивалі у Вермонті. Композитор Алвин Епстейн писав про „Тропи" так: „Твір надзвичайно сильний... я був повністю захоплений".

Многогранна діяльність В.Балея взаїмно себе доповняє. Він у значній мірі є організатором музичного життя в Неваді (згадати б лише те, що Балей оснував та провадить камерним ансамблем „Ляс Веґас" Чембер Плеєрс" та влаштовіє щорічні фестивалі новочасної музики), де постійно сам виступає, при цьому пропагує експериментальну музику київської групи таких композиторів як Грабовський, Сільвестров та інших. Це композитори, що мають вже ім'я в світовій музиці і власне, завдяки В.Балеєві чимало їх творів прозвучали в Америці вперше. Тут треба додати що такі виступи-прем'єри супроводяться дбайливо зложеними програмками із відповідними нотатками про київських композиторів, їх національність та значення у сучасній музичній добі.

Недавно В.Балей писав: „Хоча моє зацікавлення спочатку було зосереджене на київській групі новаторів,тепер мене цікавлять й інші вияви української совєтської музики,всі її маніфестації.Музика в Україні є тепер фактом,якого ніхто заперечити не може. А київська група авангардистів будує мости у світову музику".

Свої спостереження та огляди новочасної української музики В.Балей друкує у фахових журналах. У підготові — більша праця про музику совєтської України. На цю тему В.Балей виголосить спеціяльні доповіді-лекції в найближчих днях: 31-го березня в год. 8-ій вечора у Ратґерському університеті, Музичний відділ, при співпраці Славістичного відділу (Ню Бpансвик, Н.Дж.), та 3-го квітня в 2-ій год. на Пенсильвенському університеті (Філядельфія) з рамени місцевого Українського Студентського Клюбу.

Молодий музика Вірко Балей має вже високу оцінку американської критики. Побажаємо ж йому дальших успіхів у його діяльності творчій, відтворчій, але особисто у його цінній та рідкісній музикознавчій праці.

Роман Савицький

Українські студенти музики...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

рогою чесної ривалізації. Хоч часом трапляються розчарування, але незалежно від здобутого першого місця, кожний змаг виробляє завзяття і великий вклад праці, що завжди є корисне молодій людині.

В цьому році МЕА влаштувала фестиваль головно творів Баха, а також Генделя і Скарлятті. Всі три композитори народилися в 1685 р., але стиль їх творів різний.

Трудність головно поліфонічних творів вплинула мабуть на зменшення числа учасників цьогорічного фестивалю. І так, наприклад, в минулому році у фестивалі композиторів ЗСА брали участь 46 учителів стейту і їх 233 студентів, з яких було 115 фіналістів, то в цьому році загальне число учасників виносило 149 студентів від 39 учителів. До прилюдного фіналу, що цього року був рівночасно концертом, дійшло 60 змагунів. Треба завважити, що у всіх фестивалях великий відсоток змагунів творять студенти орієнтального походження, а головно китайці, які вирізняються серйозністю в студіюванні клясичної музики.

Подібно як в минулорічних фестивалях МЕА не бракувало і тепер українців, студентів Відділу УМІ в Ірвінгтоні, кляси Галі Клим. З 11-ти наших учасників семеро дійшло до фіналу, отож можна сказати, що українці творили цього року більше, як 10 відсотків фіналістів. Їх імена подаємо в порядку трудности виконуваних ними творів, від найнижчої до найвищої категорії, а саме: Ія Дац, Люба Олійник, Микола Шевченко, Наталя Закаляк, Наталя Шевченко, Лариса Гусак і Таня Бабенко.

З них перші місця здобули: Ганя Бабенко за виконання Прелюдії і Фуги Ф-дур, WTC II Баха, та Лариса Гусак за виконання двох сонат Скарлятті ґ-моль і Ґ-дур. (L:33 і L:349).

Три другі місця здобули: Наталя Шевченко за виконання двох 3-голосних Інвенцій Баха (д-моль і Д-дур), Наталя Закаляк (Соната Скарлятті Д-дур, L:314) та Микола Шевченко (Польонез Ґ-дур і Прелюд ґ-моль Баха).

Фінальний іспит-концерт відбувся 13-го березня ц. р. в Ірвінґтоні у просторій залі Українського Народного Дому, яку МЕА винайняла головно задля доброякісного концертового фортепіяну УМІ. Суддями були: Ернест Любін, один з критиків „Ню Йорк Таймс", Сільвія Рабіноф, з Преколеджу Джуліярд в Ню Йорку, та Норма Ойхтер з Істмен Скул оф Мюзік, Рочестер, Н. Й.

Потрясаючою була телевізійна вістка, що два дні пізніше Ернест Любін був вбитий у коридорі свого помешкання невідомими бандитами, що збагатилися 15-ма долярами, які цей покійний музика мав при собі.

Щоб це звідомлення мало іншого характеру закінчення, подаємо з приємністю, що студенти УМІ в Ірвінґтоні здобули досі у фестивалях МЕА 17 перших і 10 других місць, що свідчить не тільки про їх музичні здібности, але про невтомну і то многогранну працю, бо не тільки в УМІ і в імпрезах гайскулів, чи місцевої української громади, але і в загальному музичному житті стейту.

Новий фільм Я. Кулинича

(До прем'єри „Доля народів")

Не можна ніяк ні зрозуміти, ні умотивувати, чому наше громадянство весь час легковажить чи прямо нехтує фільмовою творчістю підприємливого і цінного фільмара Ярослава Кулинича. Ці думки викликає зокрема його останній фільм, ще і під іншим заголовком: „Пізнай п'ять континентів", навіть як ці заголовки не є наймініцнішим елементом самого фільму. Кілько є у нас фільмарів, що працюють над увіковіченням наших замітніших національно-суспільних подій? Ярослав Кулинич з величезним досвідом і ще може один-два. На цей фільм, що на нього повинно прийти все українське громадянство в віці від 7 до 90 років життя, приходить невеличка горстка людей. І хоч фільм усім надзвичайно подобається і робить незабутнє враження, то все одно на дальші сеанси не з'являється більше глядачів, а завсіди приблизно та сама кількість. Це якесь блудне — і дуже шкідливе коло, що його треба знівечити і наша публіка повинна побачити цей фільм.

А ця довгометражна, документальна стрічка не тільки показує глядачеві в чудових природних кольорах, небачені, мальовничі краєвиди та цікаві сцени з побуту екзотичних країн, що їх не легко подибати навіть у найкращих американських чи европейських фільмах, але дає — і це саме найважливіше — теж прецікавий, зворушливий, часом імпозантний перекрій українського життя-буття у розсіянні. Те, що вичитуєте пильно в нашій пресі цілими роками і те, що бентежить та хвилює ваше життя, як українську людину, нечайно, в мальовничому профілі промайне перед вашими очима так близько, так чітко, так ошоломлюючо в часі яких двох годин, як чарівна казка, як розмрійне, рідне видиво. А це в суті речі, є реальна дійсність нашої світової еміграції із упертою боротьбою за своє національне самовиявлення. Ми все ж таки, мимо недомагань, твердий горіх, що його жорстокій чужині не легко розчавити.

Вибираючи з Кулиничової фільмової продукції щось, що зокрема варто побачити, заявимо: щоб родивитись тільки на живучу неймовірність, на вісімдесятилітнього ветерана українського танцю у ЗСА, Василя Авраменка, як він ще серед жидів у Єрусалимі „тне гопака", то тільки вже задля цього варто оглянути цей фільм. Або, щоб кинути оком лише на дорогу візію, на рідний, золотий тризуб у комуністичній Югославії, варто піти і двічі на цей фільм. А чи не відрадно зустрінути знайомі обличчя наших прочан у Святій землі? Про повні бадьорости, часом і величі, сцени з Австралії, Англії, Канади, Югославії, а навіть Польщі треба теж мимоходом згадати.

Українська маніфестація у Вашінгтоні в 200-річчя незалежности ЗСА і 100-річчя нашого поселення тут, це хоч не найчисленніша, проте либонь найкраща щодо вигляду і прецизії українська маніфестація у ЗСА за всі часи. А на могутню і пориваючу мелодію барвистого хору зі стейту Коннетикат: „Живи Україно" зі сценами з дорогої батьківщини, як завінчення фільму, немов бадьорим відгомоном заб'ється живіше чутливе серце кожного українця, бо глибокі враження і пісня ця дзвенітимуть у вашій душі райдужно, як мелодією так і прекрасними кольорами фільму ще довго-довго.

Теодор Терен-Юськів

Виставка українського мистецтва в Апопці

Уже від 16 років, зряду, тут у соняшнім містечку Апопці відбуваються великі Фестивалі показу мистецтва всього того, що людина своїм розумом,своїми руками могла створити, включаючи мистецтво вазонкових квітів (Апопка — це світова столиця плекання вазонкових квітів). Уже сьомий рік збагачуємо цей Фестиваль нашим українським мистецтвом. Минулого року нашу виставку відвідали понад 19,000 глядачів — не-українців.

Цього року відбудеться такий Фестиваль 23 і 24-го квітня, у Сити Парку — Парк Евню і Перша вулиця. Наша виставка буде під зарядом Т-ва ім. Тараса Шевченка 380-ий Від. УНСоюзу. Просимо українців з ближчих і дальших околиць до участи в тім Фестивалі, а тих що мають експонати нашого народного мистецтва, просимо зголосити їх у якнайскоршому часі до секретаря Відділу.

При тій нагоді просимо Вас шановні читачі вступайте самі та вписуйте ваших дітей в ряди Українського Народного Союзу. Цим зміцнете працю в користь поширення правди про наш нарід, про його терпіння. Спільно зможемо краще допомогти собі і нашим братам в Україні.

Степан Ковальчук сек.380-го Від. УНСоюзу

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Повідомлення від Канадсько-Української Іміґраційної Служби

Приблизно два роки тому Канада, ЗСА, та майже всі Европейські держави, східні, як і західні, підписали угоду в Гельсінках. Ціллю угоди було привести до відпруження в міжнародних відносинах. Один із принципів, що його визнала угода, це принцип свобідного руху людей через державні кордони включно з кордонами комуністичних держав.

Канадський уряд вже вказав на те, що він особливо зацікавлений в тому, щоб ті пункти Гельсінкської угоди, що говорять про возз'єднання сімей були вповні зреалізовані.

Доналд С.Джеймісон, канадський міністер закордонних справ, недавно повідомив, що робляться приготування до міжнародної конференції, яка має відбутися цього червня в Београді, в Югославії. На цій конференції Канада стримітиме до двобічного порозуміння з СССР в справі возз'єднання сімей в дусі Гельсінкської угоди.

Під час недавньої зустрічі з представниками Канадсько-Української Іміґраційної Служби, міністер Джеймісон нас повідомив, що згідно з даними його міністерства є всього лише 135 випадків, де хтось з Канади добивається, щоб до них з СССР приїхав хтось із рідних на постійне перебування у Канаді. Щодо Польщі, то таких випадків є тільки два.

Ми оспорили ці дані, і вказали, що нам відомо, що лише в Торонто і околиці є не менше як 29 випадків, де люди добиваються приїзду рідних — поки що безуспішно. Ми дальше заявили, що дійсне число напевно далеко більше як те, що на нього вказав міністер Джеймісон і, що ми постараємося добути точні дані, які стосуються українців.

Тому дуже важливо, щоби зібрати потрібні інформації про випадки, де українці в Канаді добиваються приїзду рідних з СССР чи то з іншої комуністичної країни. Потрібно, щоб міністер мав до свого розпорядження точну статистику ще до початку конференції в Београді.

Звертаємося до всіх, хто вже офіційно і формально вніс заяву про приїзд рідних, щоб вони про це нас повідомили писемно. Таким людям буде вислано окремий формуляр з подробицями про всі дані, які потрібні міністерству закордонних справ.

Запевняємо, що самі інформації будуть задержані в строгій таємниці. Вони будуть зужиті тільки на те, щоб встановити скільки точно саме є під цей час незадовільнених подань

Якщо буде підписана двобічна угода з СССР про возз'єднання сімей, тоді — і тільки тоді — буде переданий міністерству закордонних справ список людей, кого бажається спровадити до Канади. Важливо, щоб такий список був готовий, коли на це заіснує потреба.

Ще раз підкреслюємо, що дані потрібні лише від тих, хто вже вніс офіційне прохання про приїзд когось із рідних до Канади.

Просимо писати на адресу:

Canadian Ukrainian Aid Society
2395 A Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P6

Український Літературно-Мистецький Клюб
136 2nd Avenue

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що у п'ятницю, 1-го квітня ц. р. о год. 7:30 вечора, в приміщенні цього Клюбу, відбудеться концерт (з історичних платівок) співаків світової слави українського роду. В програмі: Іра Маланюк, Клим Чічка-Андрієнко, А. Дідур, Н. Нежданова, М. Менцінський, Орест Руснак, М. Чеботар. Пояснюватиме — маестро Теодор Терен Юськів.

Замість квітів на свіжу могилу Дорогої і Незабутньої Союзянки
бл. п. Стефанії Карапінки
зложили на Стипендійний Фонд 28-го Відділу СУА:

по 100 дол. — Орися Карапінка, Юрій Карапінка;
по 50 дол. — Осип і Софія Андрушків, Роман і Світляна Андрушків, Олекса і Євгенія Ґардецькі, Богдан і Ольга Поповичі, Щадниця „Тризуб" в Нюарку;
по 30 дол. — Наталія Балицька;
по 25 дол. — Марія і Тарас Дурбаки, Іванна Поточняк, Павло Турчин з родиною;
по 20 дол. — Петро і Таїса Богданські, Василь і Слава Гнатів, Ігор і Дарія Зслик, Орест і Оксана Клюфаси, Зірка і Богдан Мисько, Єлисавета Паладій, Марія і Борис Плескачевські, Володимир і Анастазія Псуй, Стефанія Таланчук, Марія і Євген Цибики, Ярослав і Осипа Яворські, Об'єднання б. Вояків, „Самопоміч" Відділ в Нюарку;
по 15 дол. — Ольга Дядинюк, Пелагія Кучкуда, Стефанія Фелькер-Медвідь, Микола і Марта Стецькові, Йосиф і Юлія Ховайло з родиною;
по 10 дол. — Гелен і Михайло Байовські, Ярослав і Надія Бігуни, Ольга і Тиміш Білостоцькі, Зірка і Роман Воронки, Ольга і Володимир Гнатики, Дамян і Дарія Горняткевичі, Стефан Гук, О. і С. Ґрубський, Іван і Степаніда Зслик, Іванна і Любомир Калинич, Марія Канюка, Галя Клим, Василь Кузик, Володимир Левицький, Іван і Стефанія Луків, Зюна Мартинець, Родина Медведів, Ольга Муссаковська, Осип і Леся Назарук, Михайло Плешкан, Г. і Р. Ратичі, Софія Сімянцева, Ю. і Є. Харченко, Марія Химинець, Марта Цибик, Михайло і Омелія Цяпки;
по 5 дол. — П. і А. Дереші, Михайло Іванюк, Іванна Кононів, Ольга Марущак, Наталія Павлишин, Стефан Панас, Ольга Салук, Марія Семанишин, Анна Тиха, Дмитро Тихий, В. і Є. Шпирки.

Разом зібрано: $1,205.00

Родині Покійної висловлюємо глибоке співчуття.

В глибокому смутку повідомляємо, що 28-го березня 1977 р. у Філядельфії, Па., несподівано відійшов у Вічність

бл. п.
ІВАН ФЕДОРОВИЧ ЛИЧИК

народж. на Волині, кол. активний кооперативний діяч.

ПАРАСТАС відправиться в середу, 30-го березня ц. р. о год. 8 веч. в похоронному заведенні Мурянки.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в четвер, 31-го березня 1977 р. о год. 9-ій рано у Православній Катедрі св. Володимира у Філядельфії, а звідти на Вічний Спочинок на Українському Православному Цвинтарі С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Прибиті горем:
дружина — НІНА
донька — ІРИНА з мужем ІГОРЕМ ПОПЧУКОМ
внучка — ЛАРИСА
брат — МИКОЛА з родиною
Рідня на Україні та ближчі Приятелі

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Дорогого і Незабутнього
МУЖА, БРАТА, ВУЙКА і ШВАҐРА
АРТИСТА-МАЛЯРА

бл. п.
маестра МИХАЙЛА МИРОША

буде відправлена
ПАНАХИДА

в неділю, 3-го квітня 1977 року
в церкві св. Володимира
160 West 82nd Street, New York, N.Y.

Дружина — АННА з родиною

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. Степана Васькового
склали на Патріярший Фонд:

П-во І. Процик	$20.00	П. С. Королишин	$10.00
П-во М. Курман	20.00	П-во І. Підгірний	10.00
П-во О. Білоголовський ..	10.00	П-во О. Підгірний	10.00
П-н О. Курман	10.00	П-н Гр. Романків	10.00

Разом $100.00

які переслано до Риму.

Замість квітів на могилу
бл. п. д-ра Леоніда Романовського
засилаємо 50.00 долярів
на Фонд Катедри Українознавства
при Гарвардському Університеті.
УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО
ВІДДІЛ ОГАЙО

Українці Кергонксону-Елленвіллу показують американцям українську культуру

Союзівка (з. с.). — Українська громада Кергонксону-Елленвіллу, яка кожного року зростає чисельно і збагачується новими матеріяльними і культурними надбаннями, підкреслила свою присутність в цій частині пасма Кетскильських гір, влаштувавши в суботу, 26-го березня, різноманітну програму-фестиваль, дохід з якої призначений на потреби шпиталю в Елленвіллі.

Вже в 4-ій годині по полудні мешканці цих околиць, які пов'язують слово ,,українці'' із Союзівкою, з чудовою церквою св. Тройці безпосередньо біля оселі УНСоюзу, з розлогою оселею СУМА, з поблизькою оселею ОДУМ-у ,,Київ'', з оселею старших віком громадян ,,Золота Осінь'', мали змогу оглянути виставку українського народного мистецтва в приміщеннях місцевої середньої школи. Виставку приготовили членки місцевого Відділу СУА під зарядом п-ні Софії Барусевич, а показом писання великодніх писанок відали п-ні Стефанія Гаврилюк і Оля Василик.

Концерт у вечірніх годинах, на який прибуло біля 200 осіб, попередило висвітлення фільму ,,Писанка'' продукції Славка Новицького. На програму вечора склались: народні танці у виконанні танцювальної групи з Асторії під мистецьким керівництвом п-ні Ілейн Оприско; популярні пісні у виконанні дівочого сентету ,,Кобза'' з Вотервліт, Н. Й., під мистецьким керівництвом Ярослава Кушніра; сольова гра на бандурі Теодора Сенчишина і сольо на акордеоні д-ра Володимира Добущака. Танцюристам акомпаньював на акордеоні Алек Худолій акордеоні Алек Худолій. Конферансьє вів Роман Швед, додаючи до програми гумористичне забарвлення своїми власними монологами. Він рівнож привітав присутніх на залі представників Шкільної Ради і члена повітової легіслятури Л. Резніка з дружиною. Представляючи д-ра В. Добущака, молодого українського лікаря і довголітнього працівника і музичного керівника Союзівки, Р. Швед подав до відома, що пізним літом цього року д-р Добущак плянує відкрити свою лікарську практику поблизу Союзівки, збагачуючи професійний стан українського посідання в цих околицях.

Виставка і фестиваль проходили під спонзорством місцевого Відділу УККА.

ВСЕ ДЛЯ ДУШІ І ТІЛА!

(Закінчення зі стор. 2-ої)

з'їсти...До вечора так цілий день намучуся, налажуся пс горах...

x x x

Після вечері розгорілися танці на майданчику в лісі. Спочатку танцювали при сліпучому світлі прожекторів... Далі горіли тільки дві жарівки. О 12-ій годині тіль-тіль блимала єдина лямпка, і ту молодь згасила пізніше...

Веселилися при місячному сяйві:
Музика пиляла танго та-та-та...
Ліс приспівував п'янко ш-ш-ш,
А соловейко на всю горлянку підспівував —
Цілуй-цілуй-цілуй...

Дотанцьовуємо...Відпочинковий союзівський день, на жаль, кінчається. Йдемо спати, розходимось...Хтось мелянхолійно підспівує фокстрот:

Союзівка — ти наша мрія, наш сон...
Союзівка — взяла всіх нас ти в полон...

— Не верещи фокстротів, вже ніч! — хтось кричить

Враз лунає гавкання білого Безхребетного. ,,Штанці з горошком'' забурмотіли:

— Спати пора! Собаку привчили о 2-ій годині ночі людей розганяти.

Дивлюся на годинник. Справді друга!

ПЕРША ПЕРЕМОГА ЛІВИХ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

лівиця. Вона каже: так, пануюча більшість дістала в загальному 55 відсотків голосів. Але коли б у більших виборчих округах лівиці не забракло лише 2.100 голосів, то(завдяки грі числа радників поодиноких округ міста) і тут об'єднана лівиця перемогла б.

Можна так або інакше пояснювати ,,політизацію'' муніципальних виборів. Можна казати, що вони політизовані штучно, коньюнктурально. Але можна (і — правильно, як каже М.Дебре, перший прем'єр де Голя) казати, що кожний масовий вияв наставлення народу — політичний. Не може бути сумніву, що поразка наявної парляментарної більшости ставить Францію на роздоріжжі, яке вирішиться за рік. Тому вже тепер всі витягають висновок: за рік відбудеться остаточна розгра за владу в державі. Муніципальні вибори нічого доброго для Франції не віщують.

Що можна зробити, щоб дегіслятивні вибори випали інакше?

Усі коментатори згідні, що ситуація наявної більшости в парляменті — важка. Поминаючи дуже важливий психологічний момент, що голісти мають за собою вже 20 років урядування (а французи люблять зміни), є моменти дуже конкретного характеру: 1). мільйон безробітних, 2). ріст цін, 3). зупинення росту продукції у зв'язку з нафтовою кризою та насиченням ринку.

Але є ще й важливіша проблема, якої не помітила серйозно Франція, як і інші країни: змінилося суспільство. 20 років тому ще коло 40 відсотків французів жили на селі, сьогодні їх там залишилося ледве 22 відсотки, а за кілька років буде на селі лише 16 відсотків. Ті, що переходять до міста, мають іншу психологію, як мали селяни. Мешканці міст (бодай у Франції, але не лише), прагнуть стабільности затруднення і стабільности взагалі. Зокрема у Франції (у відміну від Америки) кожен хоче ,,певности'', яку йому вже понад 200 років запевняє держава й то що раз більше. Психологія индивідуальности з власною ініціятивою, що являє основу американської (для прикладу) суспільности, у Франції дуже не в моді. Тому ,,психологія соціялізму'' у Франції дуже сильна.

Клясичним поясненням цієї грунтовної проблеми може бути Швеція, де ,,опіка'' держави над громадянами, що її безперебійно вели 40 років соціялісти (соціял-зрадники, як їх звали большевики) довела до того, що Швеція була не лише найбагатшою країною в Европі, але її національний прибуток на голову населення перевищував ЗСА. А ось минулого року соціялісти програли вибори. Людина збунтувалася проти всевладної опіки держави. Бунтується вона й у СССР. Але в СССР (за 60 років ,,перемагаючого'', чи ,,перемігшого'' соціялізму) зміни не є можливі. У Швеції людина збунтувалася проти цієї опіки. Французи ще не мали цієї повної опіки й її вони хочуть. Коли комусь це не ясне, то пригадую мого вчителя в середній школі, який — понад 40 років тому! — говорив про ,,психологію французького рантьє'', тобто психологію пересічного француза, що вже від молодости мріє про емеритуру, розуміється — добре забезпечену, чого безперебійна інфляція сьогодні не гарантує нікому.

Таким чином:Франція стоїть перед величезною проблемою. Перед проблемою зміни системи в обличчі зміни суспільства, яке хоче стабільности при зрості нестабільности сучасного світу, який став іграшкою різних несподіванок, що випливають із ,,єднання континентів'', зовсім собі нерівних і навіть ніяк не подібних. І у цій величезній грі, в якій таки демократична система виявляє себе найбільш динамічною, пересічний француз надіється на ,,соціялізм''.

Р.Арон заявив ще 14 березня (після першої тури виборів), що вважає своїм обов'язком — змагатися за усвідомлення загалу щодо небезпек ,,колективістичної бюрократії''. Ця акція — безперечно — буде розгортатися. Ж.Шірак уважає, що він виграв у Парижі завдяки своїй найвиразнішій поставі проти ,,соціял-комуністичної опозиції''. Але відкритим залишається питання: чи ця пропаганда буде досить динамічна, щоб довести, що ,,фрі ентерпрайз'' важливіша від ,,бюрократичної стабільности''.

Як бачимо, проблема Франції (і не лише Франції!) зводиться до основних проблем ідеології, про які ми так спокійно від довшого вже часу забули...

Д-р Роман Трач та д-р Манолій Лупул на Конференції учителів Альберти

Едмонтон, Альберта. — Д-р Роман Трач, професор психології у Сейнт Джан Фішер коледжі в Рочестері, Н.Й., та секретар Педагогічного Осередку при СКВУ був одним з головних доповідачів на Конференції Учителів Української Мови в Альберті, яка відбулася в Едмонтоні в днях 4—5 лютого 1977р. Конференцію зорганізувала Шкільна Рада при КУК Альберти, під керівництвом голови Ксені Турко і в ній взяли участь учителі рідних шкіл, в яких вже від довших років викладається українська мова нарівні з іншими чужими мовами. У своїй доповіді під заголовком ,,Українознавство чи Українолюбство?'' проф. Трач підкреслив потребу виховання любови до українства, щоб курси українознавства не обмежувались тільки до інтелектуального знання мови, так як колись навчалась латинська мова. Цю мету можна осягнути тоді, коли ми почнемо звертати увагу на почуття дітей, а не тільки на їхні інтелектуальні знання та вмілості. В цьому завданні можуть нам допомогти нова гуманістична психологія та афективна педагогіка, і проф. Трач накреслив деякі основні тези цих нових ділянок знання.

Другим головним промовцем був д-р Манолій Р. Лупул, професор педагогіки в Едмонтонському університеті та директор Канадського Інституту Українських студій. У своїй доповіді під заголовком ,,Нова доба в навчанні української мови'' проф. Лупул проаналізував сучасний стан та майбутні перспективи двомовного шкільництва в Едмонтоні. Двомовну українсько-англійську програму введено, як педагогічний експеримент в кількох державних школах Едмонтону в 1974 р. Вона полягає в тому, що навчальною мовою в нижчих клясах початкової школи є на 50 відсотків часу українська мова, а на других 50 відсотків — англійська. І так, наприклад, діти можуть вивчати історію Канади по-українськи, а природознавство — по-англійськи, — або навпаки. Ця двомовна програма показалась дуже успішною і під сучасну пору працює в Едмонтонських державних школах 14 двомовних кляс, що приміщені у вісьмох різних школах. Покищо програма обнімає дітей у клясах від дитячого садочку до третьої кляси, разом біля 460 дітей. Стандартні тести показують, що діти в цих клясах роблять задовільні поступи в усіх предметах навчання, коли порівнюють їх з дітьми в чисто англомовних клясах. Тепер виготовляють пляни для продовження двомовного навчання аж до шостої кляси.

Але для того, щоб двомовне шкільництво стало постійною складовою частиною едмонтонської шкільної системи, щорічно потрібно припливу біля 200 нових дітей до дитячих садочків цієї програми. Д-р Лупул апелював до українських батьків Едмонтону, щоб вони доклали всіх зусиль в тому напрямку, і записували своїх дітей до двомовних кляс.

На конференції прочитано теж коротші доповіді на теми навчання окремих предметів як в рідних, так і в державних школах. Була виставка дитячих праць і ряд 20-хвилинних показових лекцій, в яких взяли участь учні даних кляс. Відбулась панельна дискусія під проводом п-ні К. Турко на тему проблем двомовного шкільництва. Висвітлено також фільм про методику навчання мов. Ця добре зорганізована і успішна конференція закінчилась доповіддю проф. Я. Славутича із Едмонтонського університету п.з. ,,Нормативна мова і діялекти''.

Про конференцію звітувала едмонтонська англомовна і українська преса, а дві телевізійні станції зробили інтерв'ю з головною організаторкою конференції пані К.Турко та з гостем з Америки, д-р Р.Трачем. Цей останній висловив признання про добрі успіхи та ще кращі перспективи українського шкільництва в Канаді взагалі, а в Едмонтоні зокрема. ,,В українському шкільництві Едмонтон веде перед'' — заявив проф. Трач.

Н.Н.

ЗВЕРНЕННЯ ДЦ УНР

(Закінчення зі стор. 2-ої)

несвідомо підтримують зусилля совєтської пропаганди на шкоду як українського, так і жидівського народів.

5. Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі перестерігає український народ не потрапляти до тенет совєтської пропаганди і не виявляти жадних антижидівських тенденцій, які могли б бути використані антиукраїнськими силами в СССР та в світі проти національних інтересів українського народу.

6. Ми закликаємо національно свідомі жидівські кола в СССР та жидівські громадські організації в світі до порозуміння й співпраці з національними українськими силами заради високих ідеалів свободи, гуманізму та національного визволення. Пам'ятаймо, що вороги обох наших народів постійно вдаються до політики ,,діли і пануй'', до нацьковування і підбурювання. Лише в єдності дій поневолених російським імперіялізмом народів — ключ до свободи та національно-державної незалежности.

Порозуміння між українськими та жидівськими національними силами, укладення братерського союзу між двома народами може й мусить принести велику користь як національним інтересам обох народів, так і справі свободи й миру на Землі.

За Державний Центр
Української Народної Республіки в екзилі

Микола Лівицький
Президент Української Народної Республіки в екзилі

Микола Степаненко
Віцепрезидент Української Народної Республіки в екзилі

Іван Кедрин-Рудницький
Голова УНРади

Теофіль Леонтій
Голова Екзильного Уряду

д-р Марія Бек
Керівник Ресорту Закордонних Справ

ТАРЗАН, Ч. 7729. Пересторога!

Один з моїх вояків — зрадник?!..Вбийте того пса!!

Він не один з твоїх бандитів, Ель Шімале! Майор Леклер!!

Ми вас перестерігаємо... Складіть вашу зброю... Ви оточені!!!